

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและข้อมูลเชิงคดีของคดียาเสพติดให้โทษ
ในอำเภอบ้านโป่ง ในปีพ.ศ. 2558

โดย
นายสุทัศน์ ทองเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและข้อมูลเชิงคดีของคดียาเสพติดให้โทษ
ในอำเภอบ้านโป่ง ในปีพ.ศ. 2558

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ANALYSIS OF DEMOGRAPHIC DATA OF THE OFFENDERS AND CASE DATA
OF NARCOTICS CASES IN BAN PONG DISTRICT IN 2015

By
MR. Sutat TONGGERN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Science (FORENSIC SCIENCE)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและ
ข้อมูลเชิงคดีของคดียาเสพติดให้โทษ ในอำเภอบ้านโป่ง ในปี
พ.ศ. 2558

โดย สุทัศน์ ทองเงิน

สาขาวิชา นิติวิทยาศาสตร์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร สมน้อย)

60312320 : นิติวิทยาศาสตร์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : คติยาเสพติด, ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด, ปัญหายาเสพติด

นาย สุทัศน์ ทองเงิน: การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและข้อมูลเชิงคดีของคติยาเสพติดให้โทษ ในอำเภอบ้านโป่ง ในปีพ.ศ. 2558 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง

การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องดังจะเห็นได้ในสื่อต่างๆ ยาเสพติดนอกจากจะมีผลต่อผู้เสพ ยังมีผลต่อชุมชนโดยรวม เนื่องจากยาเสพติดมักเกี่ยวข้องกับความรุนแรงและอาชญากรรมที่ร้ายแรง การวิเคราะห์ข้อมูลของคติยาเสพติดอาจช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมดูแลปัญหายาเสพติด มีความเข้าใจในปัญหาดังกล่าวดีขึ้นและสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติด การศึกษานี้ใช้ข้อมูลที่มาจากแฟ้มคติยาเสพติดของตำรวจในอำเภอบ้านโป่ง ในปีพ.ศ. 2558 (927 คดี) ข้อมูลชุดนี้ประกอบด้วยข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา ประวัติอาชญากรรมของผู้ต้องหา ฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ประเภทของยาเสพติด และท้องที่จับกุม โดยมีการนำเสนอข้อมูลในรูปความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบ Pearson chi-square Odds ratio และ Pearson correlation ในการศึกษาครั้งนี้จำแนกฐานความผิดของคดีเป็นสองกลุ่มได้แก่ความผิดฐานเสพยาเสพติด (646, 67.5%) และความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (311, 32.5%) คดีเกือบทั้งหมดเกี่ยวข้องกับเมทแอมเฟตามีน (902, 94.3%) ซึ่งตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ในขณะที่สารเสพติดในคดีที่เหลือคือกัญชาหรือกระท่อม (*Mitragyna speciosa*) (55, 5.7%) ซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ผู้กระทำความผิดจำนวนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง (632, 66.0%) และเป็นเพศชายเป็นส่วนใหญ่ (808, 84.4%) โดยผู้ต้องหาทั้งสองเพศมีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 30-35 ปี ผู้ต้องหาจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (547, 57.2%) มีประวัติกระทำความผิดในคติยาเสพติดมาก่อน ผลการศึกษาพบว่าความหนาแน่นของคดี (จำนวนคดีต่อพื้นที่) มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับความหนาแน่นของประชากรในท้องที่จับกุม ($r = 0.89$) สัดส่วนของผู้กระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ที่มีอายุมากกว่า 21 ปี มีค่าสูงกว่าสัดส่วนของผู้ต้องหาในฐานความผิดดังกล่าวที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.001$) อย่างไรก็ตามค่า odds ของความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด เปรียบเทียบกับคดีเสพยาเสพติดในกลุ่มผู้ต้องหาวัยรุ่น เป็น 1.93 เท่าของค่าดังกล่าวสำหรับกลุ่มผู้ต้องหาที่มีอายุสูงกว่า เมื่อพิจารณาฐานความผิดเสพยาเสพติด ร้อยละของผู้กระทำความผิดที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา (51.9%) และมีมัธยมศึกษา (41.8%) มีค่าสูงกว่าร้อยละของผู้กระทำความผิดในกลุ่มระดับการศึกษาอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญ ($p\text{-value} < 0.001$ สำหรับทั้งสองระดับการศึกษา) ร้อยละ 85 (547) ของกลุ่มที่กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด และร้อยละ 70 (219) ของผู้กระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดเป็นผู้มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งแตกต่างจากค่าร้อยละของผู้ต้องหาทั้งสองฐานความผิดในกลุ่มอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และค่าอัตราส่วน odds ของคดีเสพยาสำหรับผู้มีอาชีพรับจ้างเปรียบเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่นๆ คือ 2.31 (95% CI, 1.68 -3.21) กล่าวโดยสรุปงานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมหลายปัจจัยกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษานี้จะทำให้เห็นปัญหายาเสพติดในบางแง่มุม แม้ว่าจะมีข้อจำกัดของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ก็ตาม

60312320 : Major (FORENSIC SCIENCE)

Keyword : Drug Cases, Drug Offences, Drug Problem

MR. SUTAT TONGNGERN : ANALYSIS OF DEMOGRAPHIC DATA OF THE OFFENDERS AND CASE DATA OF NARCOTICS CASES IN BAN PONG DISTRICT IN 2015
THESIS ADVISOR : SIRIRAT CHOOSAKOONKRIANG, Ph.D.

Widespread illicit drugs continues to be a major problem in Thailand. As can be seen in the media, drug not only affect the users but also the communities at large as they are frequently associated with violence and serious crimes. Analysis of drug cases may help the drug control authorities to have a better understanding of the problem and to formulate the drug policy. In this study, data were extracted from police files of drug cases (957) in Ban Pong district in 2015. This data set was composed of offenders' demographic data, their crime history, charged offences, types of drug seized and arrest locations. The data were presented as frequencies and percentages. Statistical analyses were carried out with Pearson chi-square tests, odds ratio and Pearson correlation. The offence cases were categorized into two groups of drug use (646, 67.5%) and drug possession or distribution (311, 32.5%). Almost all of the cases involved methamphetamine (902, 94.3%) which was classified as narcotics of category I according to narcotics act whereas the substances found in the remaining cases were marijuana or kratom (*Mitragyna speciosa*) (55, 5.7%) which was the narcotics in category V. A large number of offenders (632, 66.0%) were domiciled in Ban Pong district and they were predominantly male (808, 84.4%). The mean age range of the offenders in both genders was 30-35 years. More than half of the offenders (547, 57.2%) had a past history of drug offence. There was a moderately strong correlation ($r = 0.89$) between the population density and case density (number of cases per area) of the arrest locations. The proportions of offenders aged over 21 years who were charged with drug use and drug possession or distribution were significantly higher than those of younger offenders (p -value < 0.001). However, the odds on drug possession or distribution compared to drug use for the adolescent offenders was 1.93 (95% CI, 1.31-2.84) times that for the group of older offenders. The percentages of offenders of drug use that had primary and secondary educations were significantly higher than those of offenders in other groups of educational level (p -value < 0.001 for the two levels). Eighty-five percent (547) of the drug users and seventy percent (219) of the offenders charged with drug possession or distribution were wageworkers, which were significantly different from the percentages of the two cases for other occupation groups (p -value < 0.001 for both cases of drug offence) and the odds ratio on drug use for the wageworkers compared to other occupations was 2.31 (95% CI, 1.68 –3.21). In conclusion, this study has revealed the linkages between several socioeconomic factors and drug offences. Hopefully, the findings may provide a useful insight into some aspects of drug problem despite the limitation of data used in the analysis.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร. ศิริรัตน์ ชูสกุลเกรียง และอาจารย์ ดร. ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร สมิน้อย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขานิติวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณาจารย์จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ รวมทั้งอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญของกองพิสูจน์หลักฐานตำรวจทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำแนะนำและประสบการณ์แก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขานิติวิทยาศาสตร์ที่ให้คำแนะนำและกำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชา พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ สถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง และศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดตำรวจภูธรภาค ๗ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัยและเมตตาในการศึกษาครั้งนี้ ส่งผลให้สามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแต่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้บังคับบัญชาที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจผู้วิจัยอย่างดียิ่งเสมอมา

สุทัศน์ ทองเงิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของการวิจัย	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด	5
2.1.1 ความหมายของยาเสพติด.....	5
2.1.2 ประเภทของยาเสพติด	6
2.1.3 องค์ประกอบปัญหายาเสพติด	8
2.1.4 การติดยาเสพติด.....	10
2.1.6 ปัญหาและโทษที่เกิดจากยาเสพติด	12

2.1.8 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	15
2.2 นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี พ.ศ.2561	17
2.3 แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์.....	18
2.4 ข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	20
2.5 สถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์	26
2.5.1 ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson correlation).....	26
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
2.6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	30
บทที่ 3	42
วิธีการดำเนินงานวิจัย	42
3.1 รูปแบบการวิจัย.....	42
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	42
3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	43
3.5 การดำเนินการวิจัย	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4.1 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง	50
4.2 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลเชิงคดีของผู้ต้องหาคดียาเสพติดของ สภ.บ้านโป่ง.....	53
4.3 การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ เพื่อหาพื้นที่เสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดภายในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง.....	65
4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร กับ คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ต้องหา ที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเหตุผลที่คาดว่าจะเป็นสาเหตุในการตัดสินใจก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ต้องหา	68

บทที่ 5 สรุปลผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	76
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	79
รายการอ้างอิง	80
ประวัติผู้เขียน	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงประเภทยาเสพติด	7
ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
ตารางที่ 3 ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา และข้อมูลเชิงคดี	47
ตารางที่ 4 ข้อมูลเพศและอายุของผู้ต้องหาคดียาเสพติด	51
ตารางที่ 5 ข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด	52
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิง ประชากรร่วมกับฐานความผิดเสพยาเสพติด	54
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะ เชิง ประชากรร่วมกับฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด	57
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิง ประชากรร่วมกับการใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน)	59
ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิง ประชากรร่วมกับการใช้ยาเสพติดประเภท 5 (กัญชา, กระท่อม)	62
ตารางที่ 10 ความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด.....	65
ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์เพศกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	69
ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์อายุกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	69
ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	70
ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์อาชีพกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	72
ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์รายได้ต่อวันกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	73
ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์สถานภาพการสมรสกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	74

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์การมีประวัติการก่อคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด..... 74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพวงกลมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน ยา และสิ่งแวดล้อม	8
ภาพที่ 2 แผนที่พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง	21
ภาพที่ 3 แผนที่ภูมิประเทศของอำเภอบ้านโป่ง	23
ภาพที่ 4 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอบ้านโป่งได้จากการแปลข้อมูลดาวเทียม รายละเอียดสูง	23
ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติด และประเภทของยาเสพติด	25
ภาพที่ 6 กระบวนการดำเนินงานวิจัย	38
ภาพที่ 7 กรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้	41
ภาพที่ 8 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดเสพยาเสพติดโดยแจกแจงแต่ละ ลักษณะเชิงประชากร	55
ภาพที่ 9 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด โดยแจกแจงแต่ละลักษณะเชิงประชากร	58
ภาพที่ 10 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) โดย แจกแจงแต่ละปัจจัยเชิงประชากร	61
ภาพที่ 11 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ใช้ยาเสพติดประเภท 5 (กัญชา, กระท่อม) โดย แจกแจงแต่ละปัจจัยเชิงประชากร	64
ภาพที่ 12 แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรแสดงร่วมกับข้อมูลความหนาแน่นของจำนวน คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	66
ภาพที่ 13 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับความหนาแน่นของ คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากการวิเคราะห์ด้วย pearson coefficient	67
ภาพที่ 14 กราฟจำนวนของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีภูมิลำเนาภายในและภายนอกอำเภอบ้าน โป่ง	68

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน แม้ว่าจะได้มีการร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกภาคส่วน ที่ส่งผลให้สถานการณ์ความรุนแรงของปัญหายาเสพติดลดลงได้ในภาพรวม แต่ปัญหายาเสพติดก็ยังมีปรากฏหลงเหลืออยู่ ซึ่งถ้ายังไม่ได้รับการแก้ไข อาจขยายตัวและมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากปัญหาปริมาณยาเสพติดที่ตรวจจับได้และการกระจายตัวของการใช้ยาเสพติดทั้งในและนอกประเทศ ในบางพื้นที่ยังปรากฏแนวโน้มของปัญหาการใช้ยาเสพติดเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ประชากรกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งในด้านผู้ค้าหรือผู้เสพรายใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ถึงแม้รัฐบาลจะมีการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปราม รวมทั้งการขยายผลการจับกุม และมีการจัดระบบกลไกการเฝ้าระวังการเพิ่มขึ้นของปัญหายาเสพติด (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.), 2550) โดยในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยพยายามที่จะลดอัตราการลักลอบค้ายาเสพติดข้ามพรมแดน โดยได้ทำการตรวจยึดเครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับ ใช้ในการผลิตยาเสพติด ตลอดจนสารตั้งต้นหลากหลายชนิด ซึ่งพื้นที่ที่ติดกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อาทิเช่น จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรปราการ ถูกใช้เป็นสถานที่ผลิตและที่พักเก็บยาเสพติดเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกตรวจค้นในขณะเคลื่อนย้ายหรือลำเลียงยาเสพติด (อรพรรณ แซ่เอี้ยว, 2561)

สำหรับจังหวัดราชบุรีซึ่งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และจากรายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รายงานว่ายังคงมีเครือข่ายกลุ่มผู้ค้า ยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ายาบ้าและไอซ์ จากภาคเหนือ โดยใช้จังหวัดราชบุรี เป็นจุดพักยาเสพติดเพื่อผ่านลงสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งใช้เป็นแหล่งกระจายยาเสพติดไปยังจังหวัดข้างเคียง สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในช่วงปี 2556 ถึง 2559 มีสถิติการจับกุมคดียาเสพติด พบว่าอำเภอที่มีการจับกุมได้มากที่สุดคือ อำเภอบ้านโป่ง จับกุมได้ทั้งสิ้น จำนวน 20,314 คดี (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559) แนวโน้มของสถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอบ้านโป่ง มีการรับยาเสพติดจากชายแดนกาญจนบุรี และส่งต่อยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดข้างเคียง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561)

สำหรับผู้เสพ หรือผู้ที่ถูกจับกุมได้ในคดียาเสพติด จากการศึกษาพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพ ยาเสพติดซ้ำมีด้านบุคคล ครอบครัว และสังคม (ศิริลักษณ์ ปัญญา, 2560) อาทิเช่น สภาพแวดล้อมในชุมชนเอื้อต่อการเป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติด มีแหล่งมั่วสุม การที่ครอบครัวมีปัญหา การอยู่ในกลุ่มเพื่อนทำให้เกิดการเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติดหรือความอยากรู้อยากลอง และการได้รับข้อมูลที่ผิดๆ เกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การเสพยาเสพติดจะให้เพิ่มสมรรถภาพในการทำงานหรือการทำกิจกรรม (กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกภูมิสิทธิ์, 2559) ทำให้ต้องมีการทำความเข้าใจกับประชาชน โดยทุกฝ่ายจะต้องทบทวนและไตร่ตรองบนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริง หากไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาเสพติดได้ แม้ว่าจะเปลี่ยนแปลงกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ (พรรฆมณต์ ศรีนวลนัต, 2561) ในการแก้ปัญหาและป้องกันต้องเริ่มที่สถาบันครอบครัว มีการดูแลช่วยเหลือและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าใจปัญหาเสพติดสามารถพัฒนาให้ผู้ใช้ยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น (สุปราณี สูงแข็ง, 2559) รัฐมีหน้าที่ในการเข้ามาแก้ไขปัญหานี้ในระดับมหภาค เช่น การปราบปรามการแพร่กระจายยาเสพติด รวมทั้งออกนโยบายหรือมาตรการในการฟื้นฟูบำบัดผู้ติดยาเสพติด การให้ความรู้ในชุมชนและสถาบันการศึกษาโดยปลูกฝังข้อมูลและค่านิยมที่ถูกต้อง และการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ประชาชนมีอาชีพ มีงานทำ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงอยู่ได้ในระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน (คม เหล่าบุตรสา, 2557)

จากการประมวลข้อมูลดังกล่าวในข้างต้น จะเห็นได้ว่าปัญหาเสพติดมีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยเชิงประชากรหรือปัจจัยการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ต่าง ๆ มีการเคลื่อนที่ไปตามประชากรผู้ใช้ยาเสพติด ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักในการแพร่ระบาดของยาเสพติด ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติด เข้าใจถึงรูปแบบหรือพฤติกรรมของผู้ใช้ยาเสพติด ก็จะสามารถวางแผนหาทางรับมือหรือแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายของรัฐบาล และนำไปใช้ประโยชน์หรือเป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในอนาคต ในงานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีเก็บตัวอย่างจากคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ตรวจจับได้ในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง จังหวัดราชบุรีในปี พ.ศ.2558 โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลการก่อคดีเกี่ยวกับยาเสพติด โดยพิจารณาพร้อมกับข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อให้สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ละเอียดและครอบคลุมทุกด้าน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลเชิงคดี และอภิปรายร่วมกับข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

1.2.2 เพื่อหาแนวทางในการป้องกันการกระทำผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงในอนาคต

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3.2 จำนวนของผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดที่มีภูมิลำเนาภายในเขตรับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง มีผลต่อปริมาณคดียาเสพติดในอำเภอบ้านโป่ง

1.3.3 ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดที่มีข้อมูลเชิงประชากร (ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวัน) ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดียาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาครอบคลุมข้อมูลเชิงประชากรและข้อมูลเชิงคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง จำนวน 14 พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลบ้านโป่ง ต.หนองกบ ต.ปากแรต ต.ท่าผา ต.เบ็กไพร ต.ลาดบัวขาว ต.คุ้งพยอม ต.หนองปลาหมอ ต.เขาขลุ่ย ต.บ้านม่วง ต.ดอนกระเบื้อง ต.สวนกล้วย ต.นครชุมน์ และ ต.หนองอ้อ ในห้วงปี พ.ศ.2558 ประกอบไปด้วยข้อมูล เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา สถานภาพการสมรส ประวัติการก่อคดียาเสพติด ข้อหาที่ ถูกจับกุม ประเภทยาเสพติดที่ใช้ สถานที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับกุม และภูมิลำเนาของผู้ต้องหา

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ข้อมูลผู้ต้องหาคดียาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง ปี พ.ศ. 2558 เนื่องจากสถิติคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่งนั้น ปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนและความสมบูรณ์มากที่สุด

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

คดียาเสพติด เป็นคดีที่มีความผิดและมีการลงโทษตามที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดไว้ โดยการที่บุคคลเข้าไปกระทำการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2536)

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการระบุไว้ในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยประกอบไปด้วย การเสพยาเสพติด มียาเสพติดไว้ในครอบครอง มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย การจำหน่ายยาเสพติด และการผลิตยาเสพติด

ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศชาติเป็นวงกว้างไปจนถึงความผาสุกของประชาชน ไม่ว่าจะในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านการบริหารประเทศ ทำให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญระดับแรกๆ ที่ควรจะให้ความสำคัญ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561)

1.7 ประโยชน์ของการวิจัย

1.7.1 ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลคดียาเสพติด และข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

1.7.2 ทำให้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันการการกระทำความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดที่อาจก่อให้เกิดการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงอื่นๆ ได้ ที่ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธร บ้านโป่ง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการประยุกต์ใช้สถิติ Pearson chi-square Odds ratio และ Pearson correlation ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลคดียาเสพติด และข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยได้ทำการศึกษาทฤษฎีและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย

- (1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี พ.ศ.2561
- (3) แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์
- (4) ข้อมูลเกี่ยวกับอำเภอบ้านโป่ง
- (5) สถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์
- (6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2.1.1 ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลกได้ให้นิยาม “ยาเสพติด” หมายถึง ยาหรือสารเคมีที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ผู้เสพ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม มีอาการผิดปกติหรือทรมาณเมื่อขาดยาเสพติด สารบางอย่างที่เป็นสารเสพติดอาจไม่ทำให้เกิดอาการขาดยาทางร่างกายแต่เป็นการก่อให้เกิดการเสพติดทางจิตใจได้ เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชา ซึ่งถ้าหากไม่ได้เสพจะมีอาการหงุดหงิดโมโห ฉุนเฉียวกระวนกระวาย อารมณ์ไม่แจ่มใส จิตใจขุ่นข้อง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554)

ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องการเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง และสุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง ยาเสพติดนั้นให้รวมถึงพืชหรือส่วนประกอบ

ของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตเป็น ยาเสพติดให้โทษด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2522)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ยาเสพติดให้โทษนั้น หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุดิบใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ ก็ตาม ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ทำให้มีการแสดงอาการหรือพฤติกรรมออกมา เช่น มีความต้องการเพิ่มปริมาณการเสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีความต้องการเสพยาเสพติดที่รุนแรงขึ้นรวมทั้งสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ยาเสพติดตามกฎหมาย รวมถึงพืชที่มีส่วนประกอบของพืชที่ หรือผลผลิตของพืชที่นำมาเป็นยาเสพติดให้โทษ และรวมถึงสารเคมีที่นำไปใช้ในการผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษอีกด้วย

2.1.2 ประเภทของยาเสพติด

ประเภทของยาเสพติดตามที่มีระบุไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้ง 3 ฉบับ ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม ได้แบ่งประเภทของยาเสพติดออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1.2.1. ยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 7 ได้แบ่งยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 เป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน (Heroin) แอมเฟตามีน (Amphetamin)

ประเภทที่ 2 เป็นยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น โคคาอีน (Cocaine) โคเดอีน (Codeine) ผื่นยา (Medicinal Opium) มอร์ฟีน (Morphine)

ประเภทที่ 3 เป็นยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย

ประเภทที่ 4 เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือประเภท 2 เช่น อาเซทิลคลอไรด์ (Acetyl Chloride) อาเซติกแอนไฮไดรด์ (Acetic Anhydride)

ประเภทที่ 5 เป็นยาเสพติดให้โทษที่ไม่ได้อยู่ในประเภท 1 ถึงประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2554)

2.1.2.2. วัตถุออกฤทธิ์ตามพระราชบัญญัติวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518

วัตถุออกฤทธิ์ คือ วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ได้จากธรรมชาติหรือที่ได้จากการสังเคราะห์ธรรมชาติ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตัวอย่าง เช่น เคตามีน (ยาเค) อัลปราโซแลม และไดอะซีแพม เป็นต้น

2.1.2.3. สารระเหยตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

สารระเหย คือ สารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมประกาศว่าเป็นสารระเหย เช่น อะซีโตน ทินเนอร์ แลคเกอร์ กาวยาง เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2522)

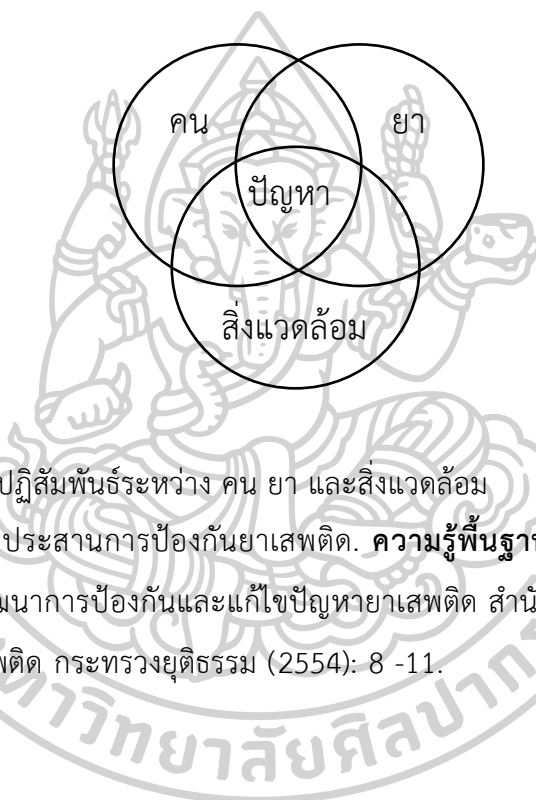
ตารางที่ 1 แสดงประเภทยาเสพติด

การแบ่งประเภท ยาเสพติด	แหล่งเกิด		พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522					การออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท			
	ธรรมชาติ	สังเคราะห์	ประเภท 1	ประเภท 2	ประเภท 3	ประเภท 4	ประเภท 5	กดประสาท	กระตุ้นประสาท	หลอนประสาท	ฤทธิ์ผสมผสาน
ฝิ่น	/			/				/			
มอร์ฟีน	/			/				/			
เฮโรอีน		/	/					/			
สารระเหย		/	พ.ร.บ. ป้องกันสารระเหย พ.ศ.2522					/			
โคเคน		/		/				/			
พืชกระท่อม	/						/	/	/		
ยาบ้า		/	/						/		
แอลเอสดี		/	/							/	
กัญชา	/						/				/
ยาอี(Ecstasy)		/	/						/		
ยาเค(ketamine)		/	/							/	
ไอซ์		/	/						/		
เห็ดขี้ควาย	/						/			/	

ที่มา: ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด. **ความรู้พื้นฐานเพื่อการป้องกันยาเสพติดในเยาวชน.** สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (2554): 8 -11.

2.1.3 องค์ประกอบปัญหายาเสพติด

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญของสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม ให้การยอมรับใน ผลการศึกษาและวิเคราะห์ในด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่า องค์ประกอบของปัญหายาเสพติดมี 3 ประการซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กัน คือ คน ยาเสพติด และ สิ่งแวดล้อม โดยมีความสัมพันธ์กันเปรียบเสมือนวงกลม 3 วง ที่ซ้อนทับกันยิ่งเคลื่อนเข้าหากัน เมื่อใดพื้นที่ของปัญหาก็คจะเพิ่มขึ้นดังภาพ

ภาพที่ 1 ภาพวงกลมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน ยา และสิ่งแวดล้อม
ที่มา: ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด. **ความรู้พื้นฐานเพื่อการป้องกันยาเสพติด ในเยาวชน.** สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (2554): 8 -11.

2.1.3.1 องค์ประกอบแรก ด้านมนุษย์ โดยปกติการแสดงออกด้านพฤติกรรมจะแสดงออกมาจากหลายสาเหตุ แต่ปัจจัยที่มีส่วนต่อความคิดและการตัดสินใจของบุคคล คือ วุฒิภาวะ อารมณ์ ความเชื่อ และทัศนคติ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ที่ส่งผลการแสดงออกถึงพฤติกรรม โดยมีองค์ประกอบเสริม ได้แก่ ความอยากรู้ อยากรลอง ความคึกคะนอง และสภาพแวดล้อมทางสังคม รวมถึงความกดดันเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง และการแสวงหาทางออกในการแก้ปัญหาชีวิต ทำให้เกิดการเลือกทางออกที่ผิด เนื่องจากขาดทักษะในการจัดการกับชีวิตของบุคคล จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทยในด้าน

โครงสร้าง จากสังคมเกษตรกรรมเปลี่ยนไปสู่สังคมอุตสาหกรรม สังคมชนบทเปลี่ยนไปเป็นสังคมเมือง ครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ค่านิยมซึ่งเปลี่ยนจากการบริโภคที่พอเพียงเป็นการบริโภคนิยมมีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหายาเสพติดสูงสุด

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเยาวชนจำนวนมากก็คือ ครอบครัวแยกแยก หรือถูกปล่อยปละละเลยจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ต้องอพยพถิ่นฐานเข้าทำงานทำในเมือง ทำให้เด็กและเยาวชนถูกทอดทิ้งอยู่กับคนชราในหมู่บ้านหรือถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ใหญ่ควบคุมดูแลและให้ความรัก ความเอาใจใส่ ขาดการอบรม ส่งผลให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ผิด เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน มีการรวมกลุ่มกับเพื่อน มั่วสุม และใช้ความรุนแรงในการตัดสินใจ และยังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กและสตรี เกิดปัญหาโสเภณีและเด็กเร่ร่อน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่มีแนวโน้มที่ทวีความรุนแรงขึ้นและทางออกของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ คือ การพึ่งพาสมาคม

ในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จึงมีแนวคิดมุ่งแก้ปัญหาที่ตัวคนเป็นหลัก โดยมีลักษณะการดำเนินงานเป็น 2 ด้าน ด้านแรก คือ การลดโอกาสของคนที่ยังไม่มีปัญหายาเสพติด เช่น ไม่ให้ทดลองใช้ หรือสัมผัสกับยาเสพติด ส่วนด้านที่สอง คือ การลดความต้องการของ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติดหรือติดยาเสพติดแล้ว ให้ลดน้อยลงหรือเลิกใช้ยาโดยเด็ดขาด โดยใช้วิธีการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2.1.3.2 องค์ประกอบที่สอง ด้านยาเสพติด จากข้อมูลการปราบปรามยาเสพติดในปี พ.ศ.2550 สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยได้แพร่กระจายยาเสพติดออกไปทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ มีการลักลอบนำยาเสพติดจากชายแดนลาวและพม่าเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างต่อเนื่อง โดยตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า โดยเฉพาะพื้นที่ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งเป็นจุดพักและส่งมอบยาเสพติด รองลงมาได้แก่ กัญชา ไอซ์ เอ็กตาซี และพืชกระท่อม ที่มีการแพร่ระบาดรุนแรงมากพื้นที่ภาคใต้ รวมถึงพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่ตกต่ำ มีคนตกงานเพิ่มขึ้น คนที่ตกงานก็ดิ้นรนหารายได้ทุกๆ ทาง ซึ่งหนทางหนึ่งที่ทำให้หาเงินได้มากและรวดเร็วคือการค้ายาเสพติดทำให้ยาเสพติดไปถึงมือผู้บริโภคมามากและสะดวกขึ้น

ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่มุ่งลดปริมาณยาเสพติด โดยสกัดไม่ให้ยาเสพติดแพร่ไปถึงผู้ใช้ โดยการใช้อำนาจทางกฎหมายในการปราบปราม และควบคุมการแพร่กระจายยาเสพติด และลดจำนวนหรือปริมาณยาเสพติดโดนการทำลาย ลดพื้นที่ที่มีการปลูกพืชเสพติด โดยการใช้นโยบายการพัฒนาพื้นที่ที่มีปัญหาการปลูกพืชเสพติด และใช้นโยบายการปราบปรามตัดฟัน และทำลาย

2.1.3.3 องค์ประกอบที่สาม ในด้านสิ่งแวดล้อม ที่อยู่รอบตัวคนย่อมมีอิทธิพลต่อคนที่จะทำให้คนหันไปใช้ยาเสพติดได้ ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น แหล่งที่อยู่อาศัยที่มีความแออัด และเสื่อมโทรม เป็นแหล่งมั่วสุมอบายมุข รวมถึงสภาพครอบครัวที่มีปัญหาเรื่องรายได้และค่าใช้จ่าย ปัญหาความแตกแยกในครอบครัว การละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาค่าประเวณี นอกจากนี้ความต้องการจากการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน ที่ทำงาน หรือในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อระบบความคิด และการกระทำของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดการสร้างค่านิยมเฉพาะกลุ่มซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมีส่วนในการโน้มน้าวให้คนเข้าไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติด (ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด, 2554)

2.1.4 การติดยาเสพติด

สุพัตรา สุภาพ (2541) ได้อธิบายถึงการติดยาเสพติดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.4.1 การติดยาทางจิตใจ (Psychic Dependence) คือ การใช้ยาเสพติดเพื่อตอบสนองความรู้สึกอยากที่จะใช้ยาเสพติดนั้น หรือรู้สึกสบายผ่อนคลายหลังจากได้ใช้ยาเสพติดนั้นแล้ว แต่เมื่อหมดฤทธิ์ของยาเสพติดนั้นแล้ว ผู้ที่เสพยาเสพติดนั้นก็จะกลับมาเผชิญกับสภาพจริงที่ไม่มีความสุขหรือผ่อนคลายอีก ทำให้เกิดวัฏจักรกลับมาเสพยาอีก เพื่อจะได้ไม่ต้องอยู่ในโลกแห่งความจริงของตน

2.1.4.2 การติดทางร่างกาย (Physical Dependence) คือ การติดยาซึ่งเมื่อหยุดใช้ จะก่อเกิดอาการผิดปกติต่างๆ ทางร่างกาย เรียกว่า อาการลงแดง (Withdrawal Symptoms) ผู้ติดยาเสพติดจะต้องใช้ยาเสพติดต่อไปเรื่อยๆ เพราะถ้าหยุดใช้ยาทันทีทันใดจะมีอาการผิดปกติเกิดขึ้น เช่น การทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติที่ผิดปกติทำให้เหงื่อไหลออกมาปริมาณที่มากกว่าปกติ มีน้ำตาไหล ความดันโลหิตสูงขึ้น อาเจียนปวดท้อง ท้องเดิน และมีอาการของสมอง

ถูกกระตุ้นร่วมด้วย เช่น มีความวิตกกังวล หงุดหงิด นอนไม่หลับ อาจมีอาการชักได้ อาจมีอาการปวดกล้ามเนื้อและข้อกระดูกต่างๆ ร่วมด้วย

2.1.5 สาเหตุของการติดยาเสพติดให้โทษ

สุพัตรา สุภาพ (2541) ได้อธิบายสาเหตุการติดยาเสพติดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านสังคม และเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม และด้านความอ่อนไหวทางอารมณ์และจิตใจซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งอาจพิจารณาแยกได้เป็น

ด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีข้อสังเกตว่า สังคมที่มีการขยายตัวมาก มักจะมีปัญหา ยาเสพติดมากตามไปด้วย เช่น ในเมืองมีมากกว่าชนบท หรืออยู่ในบริเวณที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล สอดส่องพอเพียง หรือด้านเศรษฐกิจ คนจนติดยาเสพติดมากกว่าคนชั้นกลางหรือร่ำรวย หรือบริเวณสังคมที่มีโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือมีการอัตรวินิบาตกรรมอยู่บ่อยครั้ง เป็นต้น

ด้านวัฒนธรรม ในชุมชนบางแห่ง ที่มีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ที่มีค่านิยมในใช้ยาเสพติด ที่เสพไม่ใช่เพราะติดยา หรือเพราะมีความทุกข์ใจอะไร แต่เสพเพราะอยู่ในกลุ่มที่เสพ หรือทำตามค่านิยมของกลุ่ม

ด้านอารมณ์ ช่วยปลดปล่อยความทุกข์ใจ อึดอัดใจ ความเจ็บปวดต่าง ๆ หรือ ทดลองของใหม่ ๆ เช่น อยากสนุก อยากรู้ อยากทดลอง ในที่สุดเลยติด หรือการทำตัวเป็นพวกเดียวกัน หรือให้กลุ่มยอมรับตน เช่น ในกลุ่มที่เสพยาเสพติด เมื่อตนเองต้องการเข้าร่วมกลุ่ม ถ้าไม่เสพก็เข้ากลุ่มไม่ได้

ในขณะที่ เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ (2552) ได้อธิบายถึงสาเหตุที่สำคัญของการติดยาเสพติด มีหลายสาเหตุทั้ง ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบุคลิกภาพส่วนบุคคลซึ่งก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน ได้แก่

ความอยากรู้อยากเห็น จากข้อมูลพบว่ากลุ่มที่เสพยาส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 25 ปี หรือเป็นกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งในวัยนี้ตามแนวความคิดทางจิตวิทยา เป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากเห็น อยากลอง รักสนุก ชอบเสี่ยง ชอบสิ่งที่ท้าทาย และมักจะเป็นวัยที่ติดเพื่อน ธรรมชาติของคนในวัยนี้ มักขาดการยับยั้ง ชั่งใจ ทำให้การติดยาหรือทดลองสิ่งแปลกใหม่เป็นไปได้ง่าย

การถูกชักชวน โดยเพื่อนหรือกลุ่มคนรู้จักที่สนิทสนมกัน สาเหตุนี้มีความเกี่ยวเนื่องมาจากสาเหตุข้อแรก (ความอยากหรืออยากลอง) ประกอบกับการความคิดที่ว่า การเสพเพียงครั้งเดียวหรือเสพเป็นครั้งคราว คงไม่ถึงกับทำให้ต้องติดยาหรือไม่สามารถเลิกยาได้ จึงคล้อยตามคำชักชวนให้ลองเสพยาเสพติด

ความยากจน ผู้ต้องหายาเสพติดส่วนใหญ่มักมีฐานะยากจนก่อนที่จะหันมายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ดังนั้นสาเหตุของการเข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดที่สำคัญ อีกประการ คือ ต้องการมีรายได้มากขึ้น ประกอบกับความกดดันทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดมุมมองที่จะใช้ยาเสพติดเข้ามาเป็นตัวช่วยในการแก้ปัญหา เช่น การใช้ยาบ้าเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน มีความสุขในการทำงาน สมองสดใส ซึ่งเป็นมุมมองของกลุ่มผู้ใช้แรงงานหนักในการหารายได้เพิ่ม นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่สามารถทำให้การใช้ยาเสพติดลดลง ซึ่งการแก้ไขปัญหาในด้านนี้คงอยู่ที่ความต้องการของผู้เสพ

สภาพที่อยู่อาศัย หรือสภาพแวดล้อม ผู้เสพติดจำนวนมากอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม เป็นแหล่งชอนสุ่มกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือเป็นแหล่งที่มีการซื้อขายยาเสพติดกันอย่างแพร่หลาย ทำให้โอกาสของการติดยา หรือการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจึงมีสูงเนื่องจากสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวย

ปัญหาหรือความทุกข์ใจจากปัญหาต่างๆ ในชีวิต เช่น ปัญหาครอบครัวแตกแยก การทะเลาะวิวาทในครอบครัว ปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย เป็นหนี้เป็นสิน ปัญหาการปรับตัว หรือปัญหาทางด้านสัมพันธภาพ เป็นต้น จากการศึกษาบุคคลเผชิญกับปัญหาในด้านต่างๆ อาจจะเป็นสาเหตุให้หันไปหายาเสพติด เพื่อให้ตนเองลืมปัญหา ลืมความทุกข์อันเป็นผลมาจากฤทธิ์ของยาเสพติด

ความด้อยประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดูแล บังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามและป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งบทลงโทษและกฎหมายที่ด้อยประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ใช้ยาเสพติดไม่ตระหนักถึงโทษทางกฎหมาย

2.1.6 ปัญหาและโทษที่เกิดจากยาเสพติด

พิมพ์ทิพย์ นฤมิตยาน (2546) ได้กล่าวไว้ว่ายาเสพติดนอกจากจะก่อให้เกิดอันตรายต่อตัวผู้เสพแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อถึงครอบครัว สังคม และประเทศชาติอีกด้วย ดังนี้

2.1.6.1 โทษต่อผู้เสียหายเสพติดเอง คือ ผลต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งเกิดจากฤทธิ์ของยาส่งผลกระทบต่อการทำงานระบบประสาท และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากฤทธิ์ของยาต่อระบบการทำงานอื่นๆ ของร่างกาย เมื่อร่างกายได้รับสารเสพติดจากยาเหล่านี้เป็นประจำจะทำให้ระบบการทำงานของร่างกายตอบสนองต่อยาที่ไปออกฤทธิ์ได้ทนทานยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เสียหายเสพติดต้องเพิ่มปริมาณการใช้ยาอีก เพื่อให้ได้ฤทธิ์ยาตามความต้องการ ทำให้พบว่าสุขภาพในส่วนองร่างกายของผู้เสพมักเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ในส่วนของจิตใจก็พบว่า ผู้เสพติดมักจะมีอารมณ์ไม่ปกติ เช่น อ่อนไหวง่าย ซึม หรือเกรี้ยวกราด

2.1.6.2 โทษต่อครอบครัว นอกจากจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของครอบครัว นิสัยหรือบุคลิกภาพที่เปลี่ยนไป อาจทำให้ขาดความรับผิดชอบ หรือไม่เอาใจใส่ดูแลครอบครัว เศรษฐกิจภายในครอบครัวย่ำแย่เพราะต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการซื้อยาเสพติด อาจต้องกลายเป็นภาระของครอบครัว หรือก่อให้เกิดปัญหาภายในครอบครัว เช่น ทำให้ครอบครัวไม่สงบสุขมีปัญหาคาความแตกแยก เกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว ฯลฯ

2.1.6.3 โทษต่อสังคมที่เป็นปัญหามาก คือ การก่ออาชญากรรม เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ และอาจเป็นต้นเหตุความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น เช่น การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน การเกิดเพลิงไหม้ลุกลามถึงบ้านอื่นๆ ฯลฯ และผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ยังเป็นที่ยังเกียจของสังคม หรือสังคมไม่ยอมรับ

2.1.6.4 โทษต่อประเทศชาติ ยาเสพติดจัดได้ว่าเป็นบ่อนทำลายเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันปราบปรามและบำบัดรักษาผู้ที่ติดยาเสพติด และสิ่งที่สำคัญคือ การที่ทำให้ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ หรือทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลส่วนหนึ่งของชาติไปอย่างน่าเสียดาย โดยเฉพาะหากผู้เสพติดเป็นเยาวชนย่อมเป็นการสูญเสียพลเมืองที่จะเป็นอนาคตของชาติ

ในขณะที่ เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ (2552) ได้กล่าวถึงผลกระทบของยาเสพติดแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบุคคล และระดับสังคมและประเทศชาติ

ในระดับบุคคล ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจของผู้เสพ ในด้านจิตใจของผู้เสพยามักมีอาการหงุดหงิด หวาดระแวง ฟุ้งซ่าน ขาดสมาธิ เกิดภาพหลอนมีอารมณ์และจิตใจที่ไม่ปกติ ส่วนในด้านร่างกายจะอ่อนเพลียเมื่อไม่ได้เสพยา สุขภาพทั่วไปทรุดโทรม อาจมีบาดแผลตามตัว อันเนื่องจากใช้เข็มฉีดยา มีน้ำหนักลดลง มีโรคแทรกซ้อน ส่วนในด้านการเงิน

และเศรษฐกิจ การติดยาทำให้สูญเสียเงินในการซื้อยาเสพติด ซึ่งจะมีแนวโน้มเพิ่มความต้องการใช้ยาเสพติดในการเสพยามากขึ้น

ส่วนในระดับสังคมและประเทศชาติ ก่อให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การก่ออาชญากรรม ทำให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในชุมชน เกิดการลักเล็กขโมยน้อยในชุมชน ทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณในการป้องกันปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติด และต้องจัดสรรงบประมาณในการบำบัดผู้ติดยาเสพติดแทนที่จะนำไปพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งทำให้ประเทศชาติเสียชื่อเสียงเพราะถูกมองว่าเป็นแหล่งซ่องสุมยาเสพติดหรือเป็นแหล่งค้ายาเสพติด

2.1.7 การป้องกันปัญหายาเสพติด

นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (Helen Nowlis) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ 3 อย่าง ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ คน ยาเสพติด และสิ่งแวดล้อม โดยให้แนวความคิดเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติดไว้ 4 รูปแบบ (ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด, 2554) ดังนี้

2.1.7.1 รูปแบบศีลธรรมและกฎหมาย มองปัญหายาเสพติดโดยเน้นความสำคัญที่ตัวยา วิธีการที่จะสกัดกั้นยาเสพติดออกจากคน จึงใช้วิธีการควบคุมทางกฎหมายเกี่ยวกับการปลูกพืชสิ่งเสพติด การจำหน่ายยาเสพติด การลงโทษการลักลอบจำหน่ายยาเสพติด การออกคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด ถ้ามีการตอกย้ำถึงอันตรายอันเกิดจากผลของยาเสพติดให้มากที่สุดจะช่วยยับยั้งการใ้ช้ยาเสพติดได้ การชี้แจงให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับยาเสพติดในแง่กฎหมายและการลงโทษ เพราะว่าการลงโทษและการขู่ว่าจะลงโทษจะช่วยให้คนกลัวไม่กล้าทำ

2.1.7.2 รูปแบบสุขภาพอนามัย มองปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องของสุขภาพอนามัยหรือเป็นโรคภัยไข้เจ็บ และมองว่ายาที่ก่อให้เกิดการติดยา เป็นปัญหามากกว่าอันตรายของยา ซึ่งรูปแบบศีลธรรมและกฎหมายให้ความสนใจเป็นอย่างมาก แต่ที่แตกต่างกัน คือ แนวคิดสุขภาพอนามัยไม่ได้แยกประเภทยา เป็นยาที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือผิดกฎหมาย ดังนั้นจึงรวมแอลกอฮอล์ นิโคติน และคาเฟอีน เป็นสารเสพติดด้วย แนวคิดนี้ผู้ใ้ช้ยาเสพติดถูกมองว่าเป็นคนอ่อนแอ ทำให้เกิดความคิดที่จะสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนในสังคมก่อน โดยใช้มาตรการต่างๆ

เช่น โครงการการศึกษาเพื่อป้องกันยาเสพติด ซึ่งจะใช้วิธีการให้ข่าวสารเรื่องภัยที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด อันตรายที่จะเกิดต่อตัวผู้ใช้และสังคมเมื่อติดยาเสพติด

2.1.7.3 รูปแบบจิตวิทยาและสังคม แนวคิดนี้ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดใน 3 องค์ประกอบ คือ คน ยา และสิ่งแวดล้อม มีมุมมองว่าการใช้ยาและผู้ใช้ยาเป็นเรื่องซับซ้อน และควรให้ความสนใจกับเหตุผลและความจำเป็นที่บุคคลต้องใช้ยา การใช้ยาเป็นพฤติกรรมหนึ่งของคน จะไม่ตำหนิหรือต่อต้านเมื่อบุคคลมีความจำเป็นจะต้องใช้นั้น แนวคิดนี้คำนึงถึงความแตกต่างของจำนวนยาที่ใช้ รูปแบบของการใช้ยา ประโยชน์ต่างๆ ที่ได้จากการใช้ยา ตลอดจนผลของยาซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามแบบที่ใช้และบุคคลที่ใช้ แนวคิดนี้เกี่ยวข้องกับสังคมในแง่ที่ว่าสังคมเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิด การใช้ยา ปฏิกริยาต่อการใช้ยาและผู้ใช้ยา ดังนั้นจึงเสนอว่าให้ปฏิบัติต่อการติดยาเหมือนกับปฏิบัติต่อพฤติกรรมส่วนตัวและสังคมของบุคคล

2.1.7.4 รูปแบบสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดรูปแบบนี้ชี้ให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน บางสิ่งบางอย่างของสังคมควรได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบุคคล และความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะทางด้านการศึกษา ควรลดความเคร่งครัดและความไม่เป็นกันเองลง มุ่งคำนึงถึงนักเรียนในฐานะเป็นมนุษย์ให้มากขึ้น การบริการทางด้านสังคมอื่นๆ ควรจะคำนึงถึงผู้ใช้บริการ ในด้านการทำงาน ให้ผู้ที่ทำงานได้รับค่าตอบแทนที่น่าพอใจแทนที่จะคิดเรื่องการทำอย่างไรอย่างเดียว สำหรับกฎหมายที่จะออกมาเพื่อควบคุมพฤติกรรมนั้น ถ้าใช้กฎหมายแล้วเกิดผลเสียก็ควรจะยกเลิกไป (พิมพ์ทิพย์ นฤมิตฐาน, 2546: 29-30)

จากแนวคิดที่กล่าวมาทั้ง 4 รูปแบบ รูปแบบจิตวิทยาสังคม เป็นรูปแบบที่ได้รับ ความนิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายมาก เพราะเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ตัวบุคคลและพฤติกรรมของบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้น ในการป้องกันปัญหาเสพติดในประเทศไทย จึงยึดถือรูปแบบจิตวิทยาสังคมเป็นหลักในการดำเนินงาน ส่วนในรูปแบบอื่นๆ นั้นได้นำมาใช้ในมาตรการปราบปราม การบำบัดรักษา ซึ่งช่วยในการป้องกันปัญหาเสพติดอีกด้วย

2.1.8 ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น การมีไว้ในครอบครอง การเสพและการจำหน่าย สารเสพติด ตามที่กฎหมายกำหนดห้ามไว้เป็นความผิดนั้น ถือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา และจะให้เป็นอย่างใดที่ศาลอาญามีอำนาจในการตัดสิน ผู้ต้องหาคดียาเสพติดอาจได้รับการพิจารณาให้รับ

การรักษาในสถานบำบัดแทนการจำคุกก็ได้ ส่วนความผิดตามที่กฎหมายไทยที่มีการกำหนดตามประเภทของยาเสพติดทั้ง 5 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 เฮโรอีน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน (หรือ ยาบ้า ยาไอซ์) ผู้ที่กระทำความผิดโดยการครอบครองเพื่อเสพหรือเสพยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 นี้มีโทษตามกฎหมายคือโทษจำคุกอย่างสูง 10 ปี และโทษปรับสูงสุด 200,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับและในกรณีที่มีการครอบครองสารเสพติดให้โทษในประเภทนี้เกินกว่า 20 กรัมกฎหมายให้ถือว่าเป็นการครอบครองไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งโทษขั้นสูงสุดคือประหารชีวิต

ประเภทที่ 2 มอร์ฟีน โคเคน เคตามีน โคดีน ผีน, สารสกัดจากฝิ่น เมทธาโดน การครอบครองสารเสพติดในประเภทที่ 2 นี้อาจทำได้โดยถูกกฎหมาย หากเป็นการครอบครองเพื่อวัตถุประสงค์และในจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ถ้าเป็นการครอบครองที่ขัดต่อข้อกำหนดของกฎหมายแล้วนั้น ย่อมเป็นความผิดและมีโทษคือโทษจำคุกชั้น สูง 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเภทที่ 3 วัตถุที่ทำให้เกิดความมึนเมา สารที่สกัดได้จากฝิ่นและสารที่มีส่วนประกอบของสารเสพติดในยาเสพติดประเภทที่ 2 ที่ใช้ในทางการแพทย์อาจมีไว้ในครอบครองได้ตามกฎหมายภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย

ประเภทที่ 4 สารที่ใช้ประกอบเป็นสารเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 ผู้ที่มีไว้ในครอบครองมีความผิดโทษจำคุก 5 ปี และปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเภทที่ 5 วัตถุที่ทำให้เกิดความมึนเมา สารเสพติดอื่นที่ไม่ได้ระบุไว้ใน ประเภทที่ 1-4 ประกอบด้วยกัญชา กระท่อม และเห็ดเมา ผู้ครอบครองหรือเสพยาเสพติดในประเภทนี้มีความผิดและมีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในประเทศไทยพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ เป็นกฎหมายหลักสองฉบับที่กำหนดลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดและโทษจากการทำความผิดเกี่ยวกับสารเสพติด รวมทั้งกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบไว้โดยเฉพาะ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2545)

2.2 นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี พ.ศ.2561

จากสถานการณ์ยาเสพติดในปัจจุบัน แหล่งผลิตยาเสพติดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านที่มีแนวชายแดนติดต่อกับประเทศไทย และประเทศไทยอยู่ในสถานะนำเข้ายาเสพติดมาบริโภคและลำเลียงผ่านสู่ประเทศที่สาม ซึ่งยาบ้ายังคงเป็นปัญหาหลัก ร้อยละ 90 ที่แพร่ระบาดมาจากแหล่งผลิตในพม่า นำเข้าทางภาคเหนือ และตอนบนของภาคตะวันตก

ปัจจุบันในประเทศไทยมี 24,314 หมู่บ้าน/ชุมชน หรือร้อยละ 30 มีปัญหา และอีก 3,471 หมู่บ้าน/ชุมชนมีปัญหาคาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่รุนแรง จากสถิติการจับกุม มีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดร้อยละ 70 ถูกจับในข้อหาเสพ/ครอบครองยาเสพติด ซึ่งมีเด็กและเยาวชน (อายุต่ำกว่า 24 ปี) ร้อยละ 45 ซึ่งเฮโรอีน ยาเค กัญชา มีแนวโน้มแพร่ระบาดมากขึ้นและมีการใช้ยาในทางที่ผิดมากขึ้นในกลุ่มเด็กและเยาวชน

การประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGASS) เกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2559 เป็นการประชุมเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายยาเสพติดทั่วโลกและระบุแนวทางสำหรับแผนการทำงาน โดยในการอภิปรายปัญหา ยาเสพติดในการประชุมนั้น ได้อภิปรายไว้ว่าแท้จริงแล้วปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องของสุขภาพ ระบบสาธารณสุข อาชญากรรม สิทธิมนุษยชน ความยากจน การพัฒนา และอีกหลายเรื่อง ดังนั้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงต้องอาศัยนโยบายที่ถูกต้อง ในการจัดความสมดุลที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหายา ซึ่งรัฐบาลของประเทศไทยได้นำเอานโยบายของการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGASS 2016) มาปรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของประเทศในการแก้ปัญหายาเสพติด โดยการแก้ไขปัญหายาเสพติด จะใช้แนวทางสาธารณสุขเป็นหลัก นำ แทนการใช้แนวทางบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีแนวปฏิบัติคือ “ผู้เสพคือผู้ป่วย ผู้สมัครใจบำบัด ไม่เสียประวัติไม่มีความผิด ผู้ค้าผู้ผลิตต้องถูกลงโทษ ไม่อนุญาตให้เสพได้อย่างเสรี ยาเสพติดยังเป็นสิ่งผิดกฎหมาย”

รัฐบาลมีแนวทางในการปฏิบัติ โดยการให้ทุกภาคส่วนมีการบูรณาการกันในการแก้ไขปัญหายา โดยเริ่มที่ การเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชน มีภูมิคุ้มกันยาเสพติด และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การให้ชุมชน หมู่บ้าน สถานศึกษา สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติด หน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่สนับสนุนชุมชน สถานศึกษาและเป็นแบบอย่าง รวมทั้งรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

โดยให้มีการปฏิบัติการในเชิงรุกมากขึ้น ในการทำลายเครือข่ายการค้าและองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และลดพื้นที่ปลูกพืชเสพติดหรือทำลายแหล่งผลิต ส่วนผู้เสพติดจะได้รับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างมีมาตรฐาน โดยประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของอาเซียน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์นี้ เป็นแนวทฤษฎีที่เชื่อในหลักการของความบังเอิญเป็นผล มีแนวคิดว่าพฤติกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคล มาจากแรงผลักดันจากภายนอก และเป็นไปตามที่สังคมกำหนดหรือมีแนวทางวางไว้ เช่น พฤติกรรมของคนในแต่ละรุ่นควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ในสังคม ทั่วๆ ไปมักจะกำหนดให้บุคคลที่มีคุณลักษณะของประชากรที่แตกต่างกัน มีแบบแผนพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งพฤติกรรมสื่อสารและรับสารก็เป็นพฤติกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งที่เป็นไปตามแนวคิดดังกล่าว (กาญจนา แก้วเทพ, 2541)

พรทิพย์ วรวิจิตร (2554: 312 -315) ได้กล่าวถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ในแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไป ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่กล่าวถึง ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 เพศ เป็นคุณลักษณะบางอย่างของเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมในการสื่อสาร รับสารของเพศชายและเพศหญิงต่างกันออกไปด้วย เช่น รสนิยมในการเลือกชมภาพยนตร์ของเด็กวัยรุ่น พบว่าเด็กวัยรุ่นชายสนใจภาพยนตร์ประเภทสงครามหรือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจารกรรมมากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงจะสนใจภาพยนตร์ประเภทวิทยาศาสตร์มากที่สุด แต่ในบางครั้งเพศชายและเพศหญิงก็มีพฤติกรรมการสื่อสารและรับสารที่ไม่ต่างกัน

แสดงให้เห็นว่าเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เพราะวัฒนธรรมและสังคมมีการกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน เพศหญิงจึงมักจะเป็นคนที่มีลักษณะเจ้าอารมณ์ จิตใจอ่อนไหวได้ง่าย หรือคล้อยตามตาม ถูกชักจูงใจ และเปลี่ยนทัศนคติได้ง่ายกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายจะใช้ความเป็นเหตุเป็นผล และมีการจดจำข่าวสารได้มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมีความสามารถในการเข้าถึงจิตใจของคนได้ดีกว่าเพศชาย และเมื่อเกิดความผิดพลาดเพศหญิงมักจะโทษตัวเอง แต่เพศชายมักจะโทษคนอื่นหรืออุปสรรคอื่นๆ แทน (Brooks, 1971)

2.3.2. อายุ ก็เป็นอีกคุณลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงอายุ เช่น ในการที่จะสื่อสารให้ผู้รับสารที่มีอายุในแต่ละช่วงอายุให้เชื่อฟัง เปลี่ยนทัศนคติ หรือเปลี่ยนพฤติกรรมนั้น มีความยากง่ายที่ต่างกัน ยิ่งมีอายุมากกว่าการที่จะสอนให้เชื่อฟัง ให้เปลี่ยนทัศนคติหรือเปลี่ยนพฤติกรรมก็จะยิ่งยากขึ้น Maple C (1933) และ Janis and Rife D. (1959) ได้ทำการวิจัยและสรุปผลว่า การชักจูงจิตใจหรือโน้มน้าวจิตใจของคนจะยากขึ้นตามอายุของคนเพิ่มขึ้น M. and Ruffner M. (1978) ได้กล่าวไว้ว่าคนในวัยหนุ่มสาวนั้นจะเป็นผู้ที่ยึดถืออุดมการณ์ มองโลกในแง่ดี และมีจิตใจที่มั่นคง มากกว่าคนที่สูงอายุ ในขณะที่คนสูงอายุนั้นจะมีความเป็นคนหัวรั้น และมีความระมัดระวังสูงกว่าคนในวัยหนุ่มสาว อายุก็เป็นสิ่งกำหนดความแตกต่างในเรื่องความยากง่ายในการชักจูงใจ โดยพบว่า คนที่มีอายุมากขึ้นโอกาสที่จะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจจะน้อยลง

ดังนั้น อายุ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิดและพฤติกรรม ซึ่งประสบการณ์ของแต่ละช่วงอายุที่แตกต่างกัน ทำให้ทัศนคติและค่านิยมของคนต่างวัยไม่เหมือนกัน

2.3.3 การศึกษา การศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญมากที่มีผลต่อประสิทธิภาพของพฤติกรรมสื่อสารและรับสาร และการศึกษาของผู้รับสารหรือสื่อสารนั้นทำให้มีพฤติกรรมสื่อสารที่ต่างกันออกไป เช่น บุคคลที่มีการศึกษาสูงจะสนใจข่าวสารไม่เชื่ออะไรง่ายๆ และมักเปิดรับแต่สื่อสิ่งพิมพ์

การศึกษาหรือความรู้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคล คนที่ได้รับการศึกษาต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน ย่อมมีความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาที่สูง หรือมีความรู้ดี จะได้เปรียบในการรับสารที่ดี เพราะมีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง และมีความเข้าใจในตัวสารได้ดี ซึ่งบุคคลเหล่านี้มักจะไม่ใช่เชื่ออะไรง่ายๆ สารที่ไม่มีหลักฐานอ้างอิงหรือเหตุผลสนับสนุนที่เพียงพอ มักจะถูกโต้แย้งจากบุคคลเหล่านี้ (ประมะ สตะเวทิน, 2553)

2.3.4 ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ตลอดจนภูมิหลังของครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล และยังเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แตกต่างในแต่ละบุคคล การมีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่างกันส่งผลให้โอกาสที่จะได้รับสารในระดับที่ต่างกันไปด้วย กล่าวคือบุคคลที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ดีก็มักจะเข้าถึงข่าวสารที่กว้างขวางหรือลึกซึ้งกว่าบุคคลที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ไม่ดี

เนื่องจากแนวคิดด้านประชากรศาสตร์เป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในด้านคุณลักษณะทางประชากรของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวแปรทางประชากรศาสตร์ในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ

การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพสมรส ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และมีแนวคิดที่ว่าคนที่มีความคล้ายคลึงกันทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ก็จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วยความแตกต่างดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นสภาวะเงื่อนไขที่กำหนดการรับรู้ข่าวสารมีบทบาท อย่างสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสาร

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวความคิดนี้มาใช้เป็นแนวทางในการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับลักษณะด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อวัน จากปัจจัยที่แตกต่างกันนั้นผู้วิจัยมีสมมติฐานว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องหาในพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง

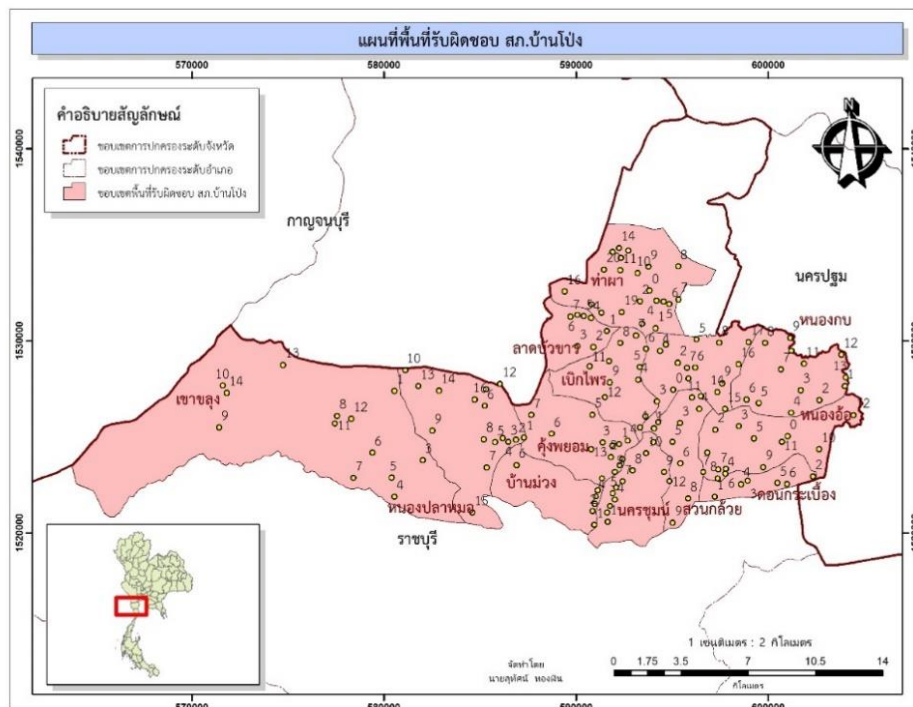
2.4 ข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง อยู่เขตการปกครองของจังหวัดราชบุรี มีตั้งอยู่ในภาคกลางทางทิศตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 5,196.46 ตารางกิโลเมตร (3,247,789 ไร่) ทิศเหนือติดต่อกับกาญจนบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดนครปฐม และทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จังหวัดราชบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบางแพ อำเภอโพธาราม อำเภอปากท่อ อำเภอวัดเพลง และอำเภอบ้านคา ซึ่งการปกครองระดับตำบล จำนวน 104 ตำบล 975 หมู่บ้าน มีการปกครองแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การบริหารส่วนภูมิภาค และการบริหารส่วนท้องถิ่น มีประชากรทั้งหมด 796,745 คน แบ่งเป็นชาย 385,145 คน หญิง 411,600 คน (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดราชบุรี, 2561)

2.4.1 ข้อมูลทางกายภาพเศรษฐกิจ และสังคมของอำเภอบ้านโป่ง

ที่ตั้งของที่ว่าอำเภอบ้านโป่ง ตั้งอยู่ที่ถนนทรงพล ตำบลบ้านโป่ง (เขตเทศบาลเมืองบ้านโป่ง) มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดราชบุรีเป็นระยะทาง 42 กิโลเมตรมีทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ผ่าน จำนวน 2 สาย ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (กรุงเทพมหานคร - จุดผ่านแดนถาวรอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาติดต่อกับประเทศมาเลเซีย) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 323 (หนองตะเควง - ด่านเจดีย์สามองค์ ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา)

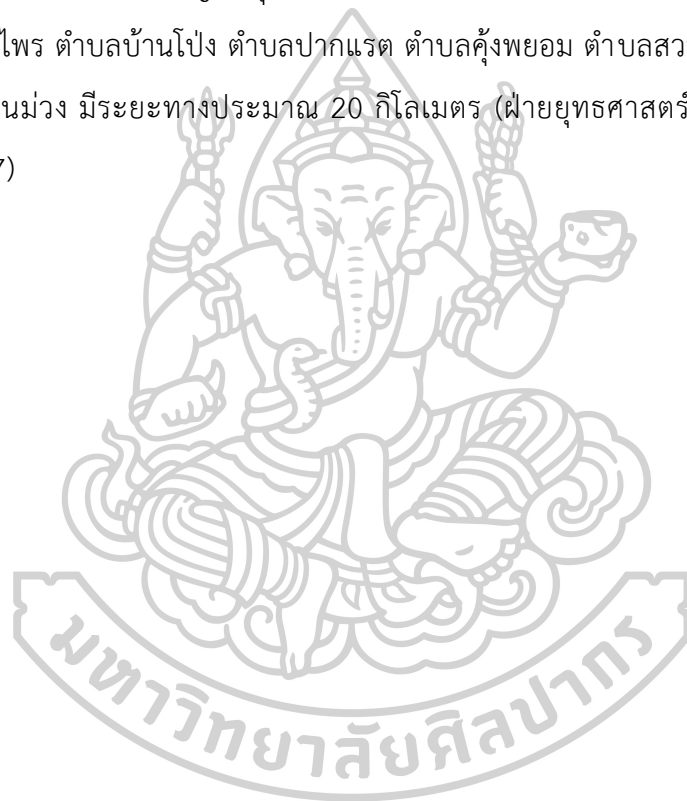
มีชุมทางรถไฟ(สถานีรถไฟชุมทาง หนองปลาตุก) ซึ่งมีเส้นทางรถไฟผ่าน 3 สาย คือ ทางรถไฟสายใต้ – สถานีรถไฟปัตเตอร์เวิร์ท (ประเทศมาเลเซีย) ทางรถไฟสายหนองปลาตุก – สุพรรณบุรี และทางรถไฟสายหนองปลาตุก - กาญจนบุรี มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 1 สาย แม่น้ำแม่กลอง อำเภอบ้านโป่งมีพื้นที่ประมาณ 390 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 172,752 คน คิดเป็นความหนาแน่นต่อพื้นที่ 472 คนต่อตารางกิโลเมตร มีการปกครองระดับตำบล จำนวน 15 ตำบล 151 หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย ตำบลหนองกบตำบลปากแรต ตำบลท่าผา ตำบลเบิกไพร ตำบลลาดบัวขาว ตำบลคู้งพยอม ตำบลหนองปลาหมอ ตำบลเขาขลุง ตำบลบ้านม่วง ตำบลดอนกระเบื้อง ตำบลสวนกล้วย ตำบลนครชุมน์ เทศบาลบ้านโป่ง เทศบาลกรับใหญ่ และตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่งมีที่ตั้งทางทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภotáมม่วง อำเภotáมะกา จังหวัดกาญจนบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ทางทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทางทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ทางทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี อำเภotáมม่วง จังหวัดกาญจนบุรี (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดราชบุรี, 2559)

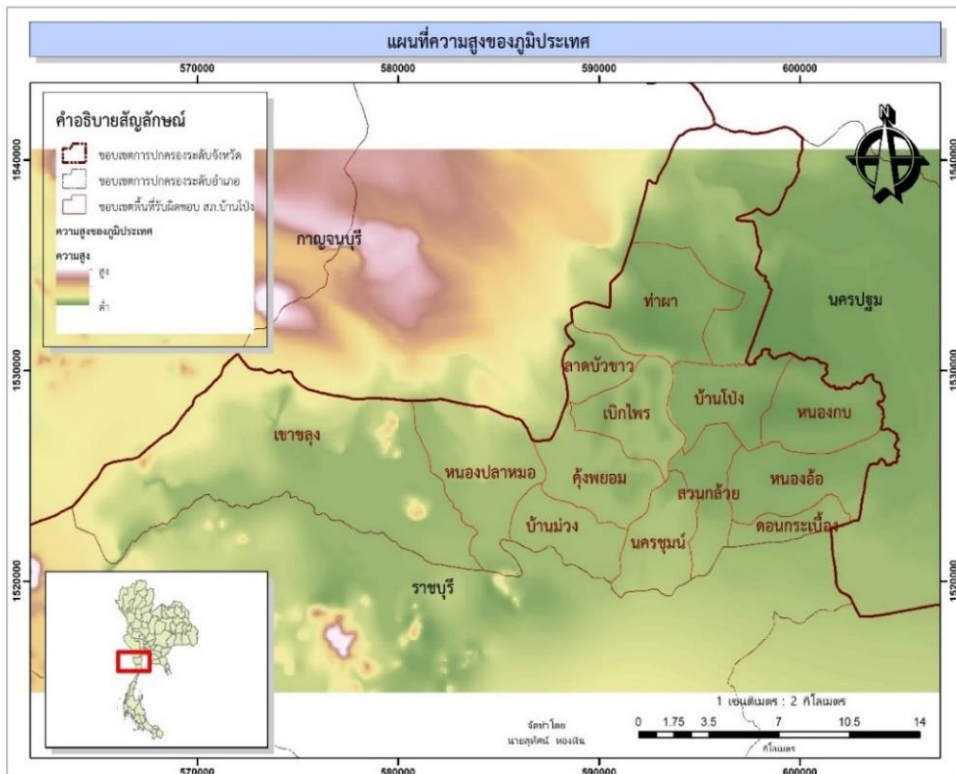

ภาพที่ 2 แผนที่พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง

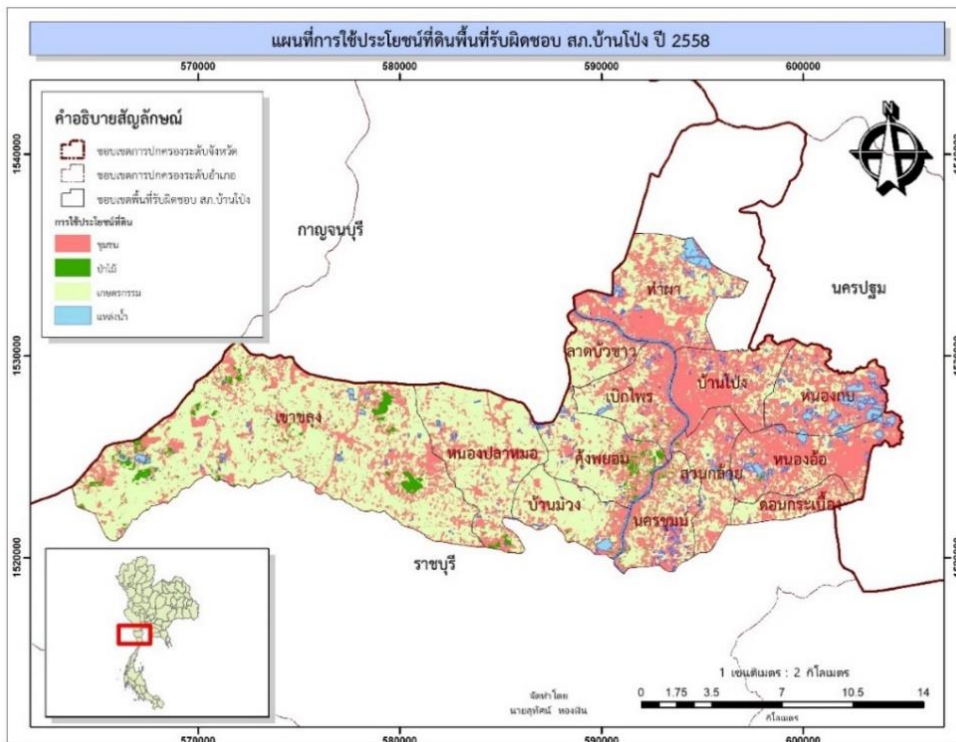
2.4.2 ลักษณะภูมิประเทศและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอบ้านโป่งมีพื้นที่โดยรวมประมาณ 340 ตารางกิโลเมตร เป็นที่ราบลุ่ม โดยทั่วไป เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการทำนา ทำสวน ทำไร่ มีพื้นที่ป่าและภูเขาใน ตำบลเขาขลุ่ย มีพื้นที่ชุมชนที่อยู่อาศัยและอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในเทศบาลบ้านโป่ง ตำบลลาดบัวขาว ตำบลท่าผา ตำบลเบิกไพร ตำบลปากแรต และตำบลหนองอ้อ มีแม่น้ำแม่กลอง ที่สำคัญซึ่งใช้ประโยชน์ใน ด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคมและการบริโภค โดยเริ่มจากแควใหญ่และแควน้อย มาบรรจบกันที่ตัวเมืองจังหวัดกาญจนบุรี และไหลผ่านอำเภอบ้านโป่ง ที่ตำบลลาดบัวขาว ตำบลท่าผา ตำบลเบิกไพร ตำบลบ้านโป่ง ตำบลปากแรต ตำบลคู้้งพยอม ตำบลสวนกล้วย ตำบลนครชุมน์ และตำบลบ้านม่วง มีระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร (ฝ่ายยุทธศาสตร์และการพัฒนาจังหวัดราชบุรี, 2557)

ภาพที่ 3 แผนที่ภูมิประเทศของอำเภอบ้านโป่ง

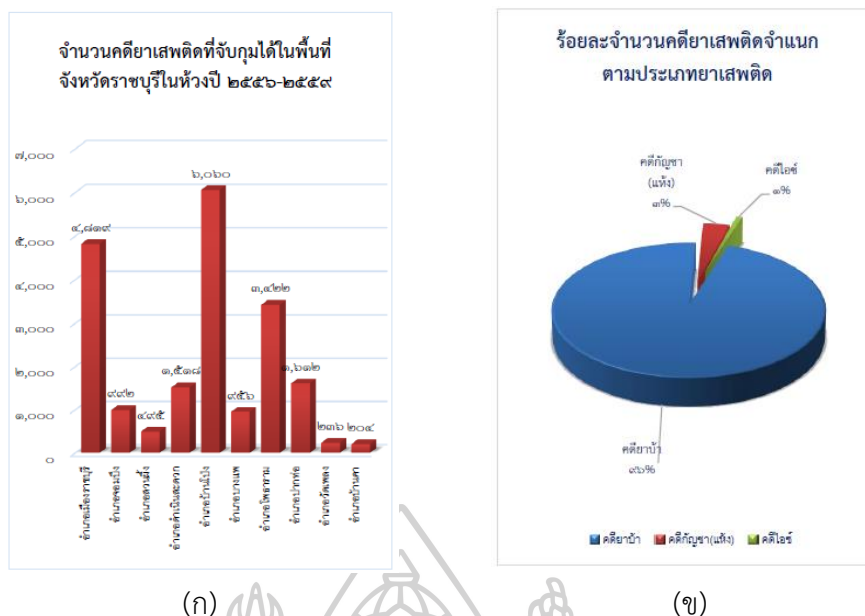
ภาพที่ 4 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอบ้านโป่งได้จากการแปลข้อมูลดาวเทียมรายละเอียดสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากมีจำนวนประชากรสูงสุดเป็นอันดับสองของจังหวัดราชบุรี และมีความหลากหลายของประชากรในพื้นที่ รวมทั้งมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญเปรียบเสมือนชุมทางในการเดินทางลงสู่ภาคใต้ การเดินทางสู่กาญจนบุรีที่ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และการเดินทางเข้าสู่เมืองหลวงกรุงเทพมหานคร จากแนวโน้มสถานการณ์ของยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในห้วงปี พ.ศ. 2556 ถึง 2559 พบว่ากลุ่มผู้ลักลอบขนยาเสพติดมักจะใช้พื้นที่ของอำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี เป็นจุดพักยาเสพติดเพื่อกระจายไปยังพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง และเลือกพื้นที่อำเภอบ้านโป่งเป็นพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้

2.4.3 สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดของอำเภอบ้านโป่ง

ในพื้นที่จังหวัดราชบุรียังคงมีเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ายาบ้าและไอซ์ จากภาคเหนือโดยใช้จังหวัดราชบุรี เป็นจุดพักยาเสพติดเพื่อผ่านลงสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งใช้กระจายยาเสพติดไปยังจังหวัดข้างเคียง ยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า กัญชา กระท่อม และไอซ์

รายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดราชบุรีของหน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รายงานว่ายังคงมีเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ลักลอบนำเข้ายาบ้าและไอซ์ จากภาคเหนือโดยใช้จังหวัดราชบุรี เป็นจุดพักยาเสพติดเพื่อผ่านลงสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งใช้เป็นแหล่งกระจายยาเสพติดไปยังจังหวัดข้างเคียง สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในช่วงปี 2556 - 2559 จากสถิติการจับกุมคดียาเสพติด จับกุมได้ทั้งสิ้น จำนวน 20,314 คดี อำเภอกที่มีการจับกุมได้มากที่สุดคือ อำเภอบ้านโป่ง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559)

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติด และประเภทของยาเสพติด

(ก) แผนภูมิแสดงการจับกุมคดียาเสพติด ในห้วงปี พ.ศ. 2556-2559

(ข) แผนภูมิแสดงร้อยละจำนวนคดียาเสพติดจำแนกตามประเภทยาเสพติด

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, รายงานสถานการณ์ยาเสพติดในห้วงปี พ.ศ. 2556-2559. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559.

การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดราชบุรี(อ.เมืองราชบุรี/อ.บ้านโป่ง/อ.โพธาราม) ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะมีการดำเนินการอย่างเข้มข้น สามารถจับกุมยาเสพติดและตรวจยึดของกลางได้เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อราคายาเสพติดในปัจจุบันมากนัก กลับพบว่าราคายาในบางพื้นที่มีแนวโน้มลดลง แต่ส่วนต่างกำไรที่ได้รับจากการจำหน่ายต่อเมื่อยังเท่าเดิมคือไม่ลดลงตามราคา เนื่องจากราคาต้นทุนมีแนวโน้มลดลง โดยราคายาเสพติดในภาพรวมดังนี้ (ส่วนวิเคราะห์ข่าวและเฝ้าระวัง สำนักงาน ปปส.ภาค 7, 2560)

4.4 แนวโน้มของสถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอบ้านโป่ง

สถานการณ์ยาเสพติดของอำเภอบ้านโป่ง มีแนวโน้มการลักลอบนำเข้ายาบ้าและไอซ์จากภาคเหนือของเครือข่ายกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดและใช้จังหวัดราชบุรีเป็นจุดพักและทางผ่านลงสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกลุ่มเครือข่ายบางกลุ่มใช้เป็นพื้นที่พักยาและกระจายยาเสพติดไปยังจังหวัดข้างเคียง การค้ายาเสพติดในระดับผู้ค้ารายย่อยจะเป็นการทำการค้าในระบบเครือข่ายซึ่ง

จะนำยาเสพติดมาจำหน่าย โดยผ่านทางคนรู้จักหรือญาติแล้วขายต่อกับบุคคลทั่วไป เพื่อหากำไร อีกทอดหนึ่ง และมีเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด โดยจะรับยาเสพติดจากชายแดนกาญจนบุรีและส่งต่อยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ต่อไป ผู้ค้ายาเสพติดมีแนวโน้มที่จะส่งยาเสพติด มาจากชายแดนทางภาคเหนือเป็นจำนวนครั้งละหลายๆ ในแต่ละครั้ง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559)

2.5 สถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์

2.5.1 ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson correlation)

เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยมี Pearson correlation (r) หรือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับความสัมพันธ์ว่ามีมากหรือน้อยในทิศทางใด ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีระหว่าง -1 ถึง $+1$ ถ้ามีค่าลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์กันในเชิงตรงกันข้าม ถ้ามีค่าบวกนั้นแสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันโดยตรง และถ้ามีค่าเป็น 0 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองตัวนั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน (Ferguson, 1981) โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{\{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]\}}}$$

เมื่อ r_{xy} แทนค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y

n แทนค่า จำนวนคู่ของข้อมูล

$\sum x$ แทนค่า ผลรวมทั้งหมดของตัวแปร x

$\sum y$ แทนค่า ผลรวมทั้งหมดของตัวแปร y

$\sum x^2$ แทนค่า ผลรวมของตัวแปร x แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum y^2$ แทนค่า ผลรวมของตัวแปร y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum xy$ แทนค่า ผลรวมของผลคูณระหว่าง x กับ y

การแปลผลความสัมพันธ์ (r) มีดังนี้

มีค่าระหว่าง $0.80 - 0.99$ มีค่าความสัมพันธ์สูงทางบวก

มีค่าระหว่าง $0.60 - 0.79$ มีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงทางบวก

มีค่าระหว่าง $0.40 - 0.59$ มีค่าความสัมพันธ์ปานกลาง

มีค่าระหว่าง 0.20 – 0.39 มีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

มีค่าระหว่าง 0.00 – 0.19 มีค่าความสัมพันธ์ต่ำ หรือ ไม่มีความสัมพันธ์

ดังนั้น ค่าสหสัมพันธ์ที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542)

2.5.2 การทดสอบไคสแควร์(Pearson chi-square)

เป็นวิธีการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่อยู่ในรูปของความถี่หรือในรูปของสัดส่วน ตัวอย่างเช่น การศึกษาเจตคติความคิดเห็น ความสนใจ หรือการยอมรับ เป็นต้น ซึ่งไม่สามารถวัดค่า ออกมาเป็นตัวเลขที่แน่นอน แต่สามารถจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ได้ เช่น มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด หรือ ดี ไม่ดี เป็นต้น ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกิดจากการเก็บรวบรวมจากตัวแปรที่เกี่ยวข้อง แล้วจำแนกออกมาเป็นความถี่ หรือสัดส่วน

ถ้าหากต้องการศึกษาว่าการแจกแจงความถี่ของข้อมูลที่ได้จากตัวแปรหนึ่งเป็นไปลักษณะใด หรือถ้าหากต้องการเปรียบเทียบตัวแปร 2 กลุ่มหรือมากกว่า 2 กลุ่มว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ การทดสอบไคสแควร์จะเหมาะสมกว่าการทดสอบด้วย z เนื่องจากการทดสอบด้วย z เหมาะสำหรับการทดสอบสัดส่วนของประชากรเพียงกลุ่มเดียว หรือการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของสิ่งที่สนใจจากประชากร 2 กลุ่มเท่านั้น การทดสอบไคสแควร์จึงเป็นวิธีการทางสถิติที่นิยมใช้มากในการเปรียบเทียบหรือทดสอบข้อมูลที่เป็นความถี่หรือข้อมูลที่อยู่ในรูปของสัดส่วน สำหรับการทดสอบ ไคสแควร์ จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบความกลมกลืน (The goodness of fit test)
2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Test of Association)
3. การทดสอบความเป็นเอกภาพ (Test of Homogeneity)

ในงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประชากรและข้อมูลเชิงคดี จึงได้เลือกใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Test of Association) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Test of Association) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าการทดสอบความเป็นอิสระ (Test of Independence) เป็นการทดสอบไคสแควร์เพื่อศึกษาว่าตัวแปรต่างๆ สัมพันธ์กันหรือไม่กัน โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทีละคู่ๆ ซึ่งตัวแปรแต่ละตัว อาจจำแนกออกเป็นหลายกลุ่มหรือหลายพวกที่แจกแจงอยู่ในตารางมิติต่างๆ เช่น 2×2 , 3×2 หรือ 2×3 เป็นต้น เมื่อต้องการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทีละคู่จะต้องนำข้อมูลมาใส่ในตารางเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง

สำหรับการทดสอบสมมติฐานว่า ตัวแปรแต่ละคู่จะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่จะมีหลักการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อให้สามารถหาค่าที่คาดหวังได้ โดยกำหนดสมมติฐานเป็นกลางว่าจะไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง หรือ อีกลักษณะหนึ่ง ก็คือตัวแปรทั้งสองมีอิสระต่อกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

สูตรการคำนวณทดสอบไคสแควร์

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

เมื่อ

χ^2 แทนค่า ไคสแควร์ (Chi-Square)

O_{ij} แทนค่า ค่าความถี่ที่ได้ จากการสังเกต (Observed frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

E_{ij} แทนค่า ค่าความถี่ที่คาดหวัง (Expected frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j

r แทนค่า จำนวนกลุ่มของตัวแปรด้านแถว

c แทนค่า จำนวนกลุ่มของตัวแปรคอลัมน์

ซึ่ง E_{ij} แทน $\frac{(\text{ผลรวมของความถี่แถวที่ } i) * (\text{ผลรวมของความถี่คอลัมน์ } j)}{\text{ผลรวมของความถี่ทั้งหมด}}$

เมื่อคำนวณได้จากสูตรดังกล่าวแล้วให้นำไปเปรียบเทียบกับค่า Different Freedom(df) ในตารางหามีค่าที่น้อยกว่าค่าที่ได้จากการคำนวณ แสดงว่ายอมรับสมมติฐาน H_1 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และจะทำการทดสอบขนาดความสัมพันธ์ต่อไป (McLean, 2004)

2.5.3 สถิติอัตราต่อรอง (Odds Ratio หรือ OR)

เป็นสถิติที่ใช้คำนวณเพื่อวัดขนาดความสัมพันธ์ (Strength of Association) หรือเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนโอกาสการเกิดเหตุการณ์ระหว่างแต่ละตัวแปรหรือปัจจัย (อรุณ จิรวัดณ์กุล, 2559) ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกสถิตินี้ว่า “อัตราต่อรอง” โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

Odds of an event E given A (Odds ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยนั้นๆ) คือ ค่าอัตราต่อรองของเหตุการณ์ (E) ต่อปัจจัยนั้นๆ (A) เช่น อัตราต่อรองของการเกิดการข่มขืนกับปัจจัยที่เป็นเพศชาย หรือสัดส่วนของผู้ป่วยที่มีปัจจัยเสี่ยงซึ่งทำให้เกิดโรคเทียบกับสัดส่วนของผู้ป่วยที่ไม่มีปัจจัยเสี่ยงซึ่งทำให้เกิดโรค โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$\text{Odds ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยนั้นๆ} = \frac{\text{เหตุการณ์ที่ 1 ของปัจจัยนั้นๆ/เหตุการณ์ทั้งหมด}}{\text{เหตุการณ์ที่ 2 ของปัจจัยนั้นๆ/เหตุการณ์ทั้งหมด}}$$

Odds ratio คือ อัตราต่อรองระหว่างปัจจัย 2 ปัจจัย กับเหตุการณ์นั้นๆ เช่น อัตราต่อรองการข่มขืนในเพศชายกับเพศหญิงโดยนำเอาค่าดังกล่าวของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกับกันว่า การมีหรือไม่มี มากน้อยเพียงใด

$$\text{Odds Ratio} = \frac{\text{Odds ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยที่ 1}}{\text{Odds ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยที่ 2}}$$

การแปลความหมาย Odds Ratio

OR > 1 กลุ่มเกิดเหตุการณ์มีอัตราส่วนการสัมผัสปัจจัยมากเป็นจำนวน n เท่าของกลุ่มไม่เกิดเหตุการณ์

OR < 1 กลุ่มเกิดเหตุการณ์มีอัตราส่วนการสัมผัสปัจจัยน้อยกว่ากลุ่มไม่เกิดเหตุการณ์จำนวน n เท่า

OR = 1 กลุ่มเกิดเหตุการณ์มีอัตราส่วนการสัมผัสปัจจัยเท่ากับกลุ่มไม่เกิดเหตุการณ์

การคำนวณช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio

สูตรการคำนวณช่วงความเชื่อมั่นของ OR

$$95\%CI = \exp \left[\ln(OR) \pm 1.96 \sqrt{\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} + \frac{1}{d}} \right]^{\frac{1}{2}}$$

ให้สังเกตค่า 95% Confidence Interval ของ OR ถ้าค่า Lower limit และ Upper Limit คร่อมค่า 1 จึงถือว่ากลุ่มเกิดเหตุการณ์มีอัตราส่วนการสัมผัสปัจจัยมากเป็นจำนวน n เท่าของกลุ่มไม่เกิดเหตุการณ์ในช่วงความเชื่อมั่นที่ 95% (คร่อมค่า 1 คือ Lower limit น้อยกว่า 1 และ Upper Limit มากกว่า 1)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

ศิริศักดิ์ งามศิริ (2552) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการดำเนินงานการป้องกัน ยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง โดยจำแนกตามประเภทของโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ในขณะที่จำแนกตามประเภทการทำงาน ในโรงเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากการศึกษาวิจัยนี้ได้ อธิบายถึงแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด ให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และตระหนักถึงโทษและ พิษภัยของยาเสพติด ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแนะนำให้ความรู้ และ ป้องกันยาเสพติด จัดให้มีการตรวจปัสสาวะนักเรียน เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันการใช้ยาเสพติด ร่วมมือกับร่วมมือกับหน่วยงาน ที่มีหน้าที่โดยตรง และการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองรวมทั้งชุมชน เพื่อช่วยกันสอดส่องดูแล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสารเสพติดของนักเรียน และรายงานเป็นสถิติ เพื่อให้ผู้บริการทราบถึงสถานการณ์ ยาเสพติดในโรงเรียน

รอชิตะห์ มะสะแม (2553) ได้ทำการศึกษาการใช้ยาเสพติดของผู้ติดสารเสพติดของ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดจังหวัดปัตตานี เพื่อศึกษาประเภทของยาเสพติดที่ผู้ติดสารเสพติดนิยม ใช้ ก่อนเข้ารับการรักษาในศูนย์บำบัด ยาเสพติด จังหวัดปัตตานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประเภทสารเสพติดที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ ยาบ้า (แอมเฟตตามีน) ผู้ใช้ส่วนมากเป็นเพศชาย มีช่วงอายุ 19 ถึง 24 ปี มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา/

มัธยมศึกษา และมีอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีปัจจัยด้านครอบครัวและด้านสังคมที่ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องในระดับสูง

นราศักดิ์ ปานบุตร (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาชุมชนกับการป้องกันปัญหา ยาเสพติดโดยความร่วมมือของแกนนำในชุมชนบ้านบ่อแปดร้อย เทศบาลตำบลในเมือง อำเภอ สวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย เพื่อหาวิธีการจัดการที่เหมาะสมป้องกันยาเสพติด โดยนำเอาชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการจัดการระดมความคิดในการพัฒนา พบว่าก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการวิจัย ประชาชนเมื่อเกิดปัญหาในเรื่องยาเสพติดจะมีลักษณะที่ต่างคนต่างแก้ไขปัญหา ไม่มีการ ปรึกษาหารือกัน ซึ่งมักจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่หน่วยงานต่างๆ กำหนดให้ ซึ่งในทางปฏิบัติไม่ สามารถปฏิบัติได้ทั้งหมด การศึกษาในครั้งนี้เปิดโอกาสให้ตัวแทนประชาชนเข้ามาพูดคุยและหา วิธีการร่วมกันจนได้วิธีการที่จะนำมาใช้เป็นรั้วชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ เหมาะสมกับชุมชนและสามารถปฏิบัติได้ดังนี้ สมาชิกชุมชนช่วยกันให้ข้อมูลยาเสพติดกับผู้นำ ชุมชน โดยผู้ใหญ่บ้านและทุกคนร่วมกันติดตามการใช้สารเสพติดของบุคคลเสี่ยง ติดตามเฝ้าระวัง บุคคลภายนอกชุมชนที่ต้องสงสัยหรือมีพฤติกรรมอาจเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร่วมกันติดตาม พฤติกรรมกลุ่มของเยาวชนเพื่อป้องกันไม่ให้ใช้สารเสพติด และ สนับสนุนสมาชิกชุมชนหันมาเล่น กีฬาหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

คม เหล่าบุตรสา (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของ ผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรสำโรง เหนือ และเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาวินิจฉัยและวิธีการป้องกันการเสพยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ยาบ้า) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ โดยเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน และผู้ต้องหา จำนวน 3 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจ ได้แก่ กลุ่มผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดให้โทษ ประเภท 1 (ยาบ้า) ของสถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ จำนวน 100 คน ใช้แบบสอบถามและการ สัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์พบว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรก ที่มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันปัญหายา เสพติดโดยตรง พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญในการอบรม เลี้ยงดู สั่งสอน และประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรหลาน ในด้านเศรษฐกิจพบปัญหาใหญ่ คือ การว่างงานมีส่วนที่ทำให้ กลุ่มคนที่ว่างงานเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น การลักลอบจำหน่าย หรือ การเสพยาเพื่อบำบัด ทุกข์ จากการศึกษาผู้วิจัยได้ให้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้

ความสำคัญกับสังคมไทยในระดับรากหญ้า เนื่องจากปัจจุบันปัญหาครอบครัว เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนและมีผลกระทบมากมายและที่ส่งผลกระทบอย่างเห็นได้ชัดคือ ปัญหาเรื่องยาเสพติด เพราะบุคคลส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มักจะเป็นบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ส่วนในด้านการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ผ่านมา นั้น เป็นการลดปริมาณยาเสพติด ควบคุมไปกับการลดความต้องการในการใช้ยาเสพติด โดยมีมาตรการที่ชัดเจน ได้แก่ ควบคุมพืชเสพติด การปราบปรามยาเสพติดในเชิงรุก และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ภัทระ เหล่ามีผล (2558) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี โดยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับด้านยาเสพติด พบว่าในการป้องกันปัญหายาเสพติดนั้น จะต้องมีการบูรณาการกับหลายหน่วยงานเข้าด้วยกันและจะต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและสอดส่องผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

โมะเมน and มานพ คณะโต (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนามาตรวัดความรู้เท่าทันสารเสพติดของคนไทย โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน ร่วมพิจารณา งานวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบ Stratified three stages cluster sampling จากกลุ่มอายุ 12-65 ปี จำนวนทั้งสิ้น 3,824 คน ทั่วประเทศ โดยใช้แบบทดสอบความรู้เท่าทันสารเสพติดที่จำนวน 2 ชุด ได้แก่ มาตรวัดความรู้เท่าทันสารเสพติดฉบับมาตรฐานเป็นแบบสัมภาษณ์ และมาตรวัดความรู้เท่าทันสารเสพติดฉบับย่อ เป็นแบบสอบถามแบบตอบเอง ผลจากการสำรวจความรู้เท่าทันสารเสพติดของคนไทยได้ผลสอดคล้องกับผลการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนประชากรที่ใช้สารเสพติดในประเทศไทยรวมถึงรายงานสถิติอื่นๆ ของทางราชการ ผลการสำรวจความรู้เท่าทันสารเสพติด พบว่า เพศหญิงรู้เท่าทันสารเสพติดถึงร้อยละ 60.10 แต่เพศชายรู้เท่าทันสารเสพติดร้อยละ 50.40 สะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงรู้เท่าทันสารเสพติดมากกว่าเพศชาย และพบว่าประชากรเพศชายมีการใช้สารเสพติดมากกว่าประชากรเพศหญิง

กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสวัสดิ์ (2559) การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราพบว่า การติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนนั้น พบว่าการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดนั้นอาจมีสาเหตุมาจาก สภาพแวดล้อมในชุมชนนั้นอาจเอื้อต่อการเป็นแหล่งซื้อขายยาเสพติด

ติด การขาดสถานที่ที่จะมาช่วยผ่อนคลายนความเครียดและทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ กลุ่มสังคมเพื่อนก็มีส่วนสนับสนุนหรือการเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติด ซึ่งนักเรียนและนักศึกษาเป็นวัยที่อยากรู้ อยากลอง ประสบกับอาจมีปัญหาคอครบคร้วแตกแยก และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผิดๆ เกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐคือผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งขาดความมุ่งมั่นและ เอาใจใส่ในการป้องกันหรือแก้ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา และการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้ามาดูแลเรื่องที่ยาก เพราะอำนาจในการควบคุมดูแลนักเรียนเป็นหน้าที่ของโรงเรียน สำหรับแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด คือ การสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันยาเสพติด จัดโครงการโรงเรียนป้องกันยาเสพติด ส่งเสริมโครงการครอบครัวสีขาวและครอบครัวเข้มแข็ง มีการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญมีการจัดทำโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ชาตรี ชีววัฒนานนท์ (2559) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ ความผิดในคดียาเสพติดของเยาวชน จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางด้านพื้นที่ และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลมากที่สุด ที่ทำให้กระทำความผิด คดียาเสพติดในเยาวชน จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิดมักถูกชักชวนโดยกลุ่มเพื่อนของตน หรือกลุ่มรุ่นพี่ หรือบุคคลในครอบครัว อาจกล่าวได้ว่า การกระทำความผิดส่วนใหญ่ นั้นมาจากสังคมตนที่อยู่ ซึ่งสัมพันธ์กับสมมติฐานข้างต้นว่า ปัจจัยด้านสังคม สภาพแวดล้อมสังคมที่เป็นอยู่ อาจทำให้เกิดค่านิยมในหมู่วัยรุ่นในการเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่สนใจในสังคม หรืออาจเกิดจากปมด้อยทางครอบครัวของตนเองที่มีปัญหา ส่งผลให้หันไปใช้ยาเสพติด หรือค้ายาเสพติด ส่วนปัจจัยรองลงมา คือปัจจัยด้านพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่เป็นแหล่งมั่วสุมยาเสพติด สามารถหาซื้อ ขายได้ง่าย จึงทำให้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ตามสมมติฐานงานวิจัยนี้ “ปัจจัยเชิงพื้นที่ที่เยาวชนอาศัยอยู่ อาจเป็นแหล่งมั่วสุมของผู้เสพยาเสพติด ส่งผลให้เยาวชนในพื้นที่นั้นๆ ต้องทำตามเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของคนในพื้นที่นั้น” ในขณะที่เดียวกันปัจจัยด้านเศรษฐกิจกลับเป็นปัจจัยเยาวชนกระทำความผิดในคดียาเสพติดที่เยาวชนเลือกตอบน้อยที่สุดจากการสัมภาษณ์ เยาวชนมีเยาวชนบางรายมีรายได้จากการทำงาน เฉลี่ยรายได้ต่อเดือน อยู่ที่ประมาณ 5,000 – 7,000 บาท แต่มีเยาวชนบางรายซึ่งมีรายได้หลักจากการค้าโดยตรง ซึ่งมีรายได้มากถึง 20,000 -30,000 บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่หาเงินเพื่อไปใช้จ่ายในการส่วนตัว มีเพียง 2 ราย จาก 13 คน เท่านั้น ที่เลือกตอบว่าต้องการหาเงินไป

ช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งสัมพันธ์กับสมมุติฐานที่ว่า “ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ทำให้มีความต้องการรายได้ที่มากขึ้นด้วยวิธีผิดๆ”

ธีรโนย ศรีธรรมรงค์ (2559) ได้ศึกษาการประเมินพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่ โดยศึกษาจากคดีลักทรัพย์ ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง วิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า การเกิดเหตุลักทรัพย์มีรูปแบบของการเกิดแบบกระจายตัว ซึ่งจะมีการกระจายตัวไปตามความหนาแน่นของประชากรปานกลางถึงสูง และโดยเป็นบริเวณพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท เกษตรกรรม และเป็นชุมชน ผลจากการศึกษาสามารถนำไปประกอบการวางแผนการเฝ้าระวังเหตุของเจ้าหน้าที่รัฐได้

สุปราณี สูงแข็ง (2559) ได้ทำการศึกษาการประเมินผลโครงการติดตามผู้ผ่านการฟื้นฟูการบำบัดสารเสพติดในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) รวมทั้งวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และเพื่อทำนายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดสารเสพติดครบ 1 ปี โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายศึกษา กลุ่มตัวอย่างผู้ผ่านการบำบัดฯ จำนวน 1,156 คน ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ซึ่งจะเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม ถึง กันยายน ปี พ.ศ. 2557 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วย สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน สถิติเชิงอนุมาน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย ด้วยการทดสอบ Chi square และ Multiple logistic regression อธิบายด้วยค่า Odds ratio และ 95%CI โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดสารเสพติดเมื่อครบ 1 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เรียงตามลำดับ ได้แก่ พฤติกรรมวิถีชีวิตมีผลต่อคุณภาพชีวิต 5.2 เท่า (CI = 0.257-0.770) ความรู้สึกเครียดอยากเสพยาเสพติดมีผลเป็น 2.8 เท่า (CI = 0.665-0.784) การเลิกสารเสพติดได้มีผลเป็น 2.8 เท่า (CI = 0.230-0.572) ชีวิตหลังการบำบัดแยลงมีผลเป็น 2.3 เท่า (CI = 0.913-0.991) โดยสรุปจากการศึกษาวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การดูแลผู้ผ่านการรักษาการติดยาเสพติด 1 ปี โดยมีครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล สามารถทำให้ติดยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นได้

ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม (2560) ได้ศึกษาพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้วิธีการคาดประมาณความหนาแน่นเชิงพื้นที่แบบเคอร์เนล (Kernel Density Estimation) ในการวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม

จากการศึกษาพบว่าบริเวณที่มีเหตุอาชญากรรมจำนวนมาก จะเป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง โดยเฉพาะบริเวณย่านใจกลางเมือง และบริเวณรอบๆ สถานศึกษาที่มีนิตินิต นักศึกษา ได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ และมีผู้คนโยกย้ายเข้ามาประกอบอาชีพต่างๆ จึงทำให้บริเวณดังกล่าว เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมมากที่สุด

ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ ของผู้รับการบำบัดยาเสพติดในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและแฟ้มบันทึกประวัติผู้รับการบำบัดฯ กลุ่มตัวอย่างจาก 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ที่เข้ารับการบำบัดฯ ซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 25 ราย และกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ใกล้ชิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ติดยาเสพติดซ้ำ จำนวน 14 ราย จากการศึกษพบว่าปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำนั้น แบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย คือ ด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านสังคม ดังนั้นการแก้ไขปัญหาการกลับมาเสพยาเสพติดซ้ำจะต้องเริ่มที่ตัวบุคคลเป็นหลักเพื่อป้องกันการกลับไปใช้ยาเสพติด

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Cynthia Lum (2008) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์กับยาเสพติด และการใช้ ความรุนแรง โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่กับเหตุการณ์ของอาชญากรรม งานวิจัยนี้ได้สถิติเชิงพื้นที่ในการวิเคราะห์ ความรุนแรงเชิงพื้นที่ ความหนาแน่นของประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด และความรุนแรงในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่าพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดกับความรุนแรง มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างกันของพื้นที่ทั้งสอง และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติด ได้แก่ ความคิดเห็นส่วนตัว แรงจูงใจจากสภาพแวดล้อม การเลียนแบบ การมีค่านิยมที่ต้องการ เป็นที่ยอมรับในสังคม การมีปัญหาทางด้านครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม

Elizabeth V.Aston (2015) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงในการใช้ยาเสพติดและ กระทำผิดกฎหมายในช่วงวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่าพัฒนาของวัยรุ่นมักมีการใช้ยาเสพติดและการกระทำผิดกฎหมาย ที่มีปัจจัยเสี่ยงที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม โครงสร้างการควบคุมทางสังคม บริบทของกลุ่มเพื่อน และพฤติกรรมดำเนินชีวิต ในการวิจัยนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบหลายตัวแปร มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า

การใช้ยาเสพติดมีปัจจัยที่สัมพันธ์กับปัจจัยการกระทำผิดกฎหมาย รวมถึงการดูแลเลี้ยงดูและอบรมของบิดา มารดา และครู ที่มีการปล่อยปละละเลยพฤติกรรมกระทำความผิดของวัยรุ่น การใช้ยาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับสถานะทางสังคม และเศรษฐกิจที่สูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีปัจจัยหลายประการ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดแต่ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด เช่น ความขัดแย้งของแม่และเด็ก, และการเข้าเป็นสมาชิกของแก๊ง

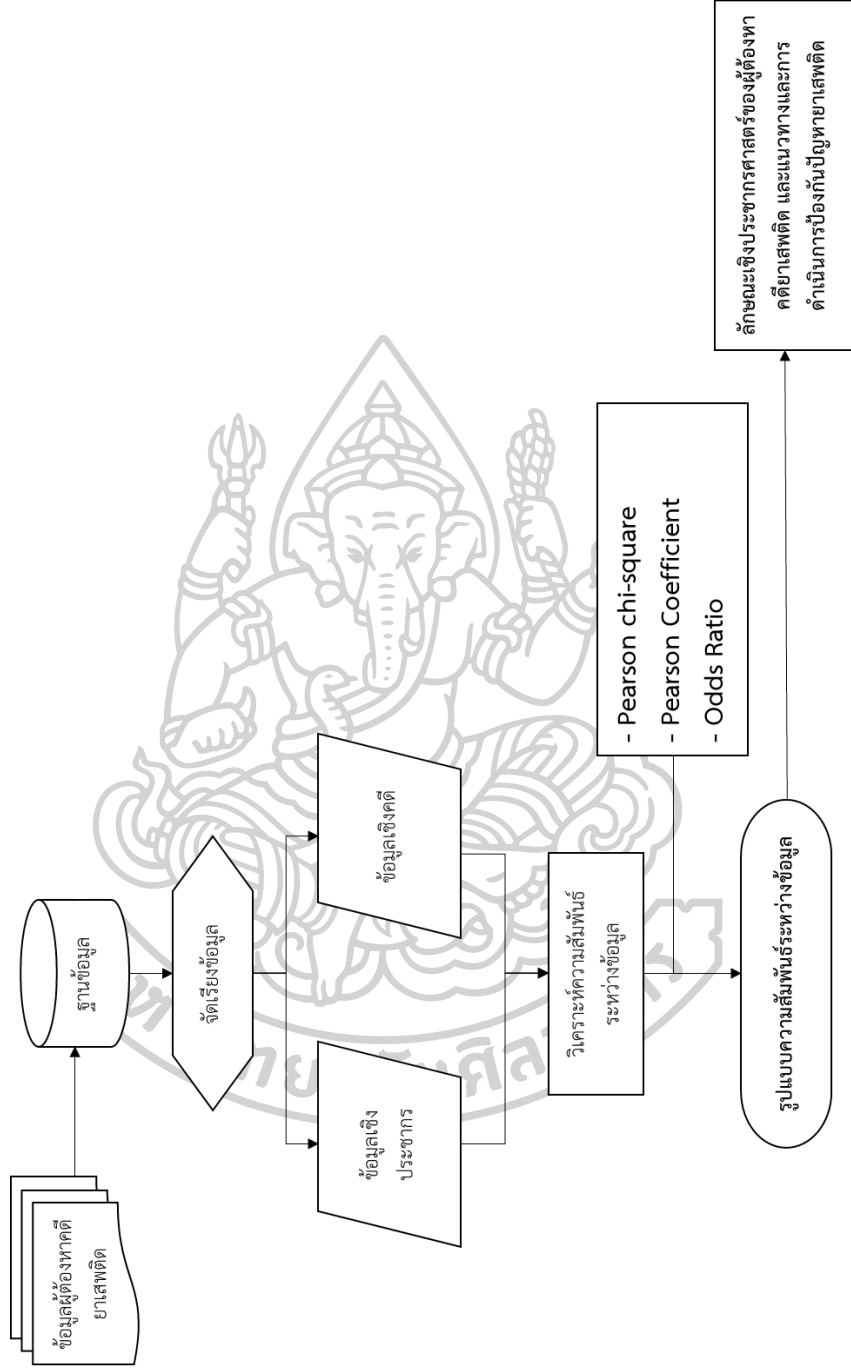
จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดและการกระทำผิดกฎหมายนั้น มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดกฎหมายมากกว่าการใช้ยาเสพติด ดังนั้นในการศึกษาการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่น ควรจะต้องทำเข้าใจถึงประเด็นของการกระทำผิด ความผิด โดยเฉพาะเมื่อแนวโน้มปัญหาเสพติดจะกลายเป็นปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น

N.Messedia and other (2015) ได้ทำการศึกษาจำนวนผู้ติดยาเสพติดในประเทศตูนิเซีย ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เพื่ออธิบายรายละเอียดทางสังคม ประชากร และประวัติการศึกษาของผู้ติดยาเสพติด โดยมีวิธีการศึกษาเชิงพรรณนา จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ชาย 30 ราย ที่เข้ารับการรักษาตัวที่ศูนย์ป้องกันการติดยาเสพติด ATUPRET ของ หน่วยงาน Sfax ในประเทศตูนิเซีย ระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม ปี ค.ศ. 2014 มีอายุเฉลี่ยของผู้ป่วยเท่ากับ 33.6 ปี(19-59 ปี) คิดเป็น 66.7% มีระดับการศึกษาไม่เกินมัธยมศึกษาใน 80% ของทั้งหมดและไม่มีอาชีพใน 30% ของทั้งหมด อายุเฉลี่ยของการใช้ยาเสพติดมีค่าเท่ากับ 21.3 ปี (14-52 ปี) และระยะเวลาการใช้ยาเสพติดเฉลี่ยอยู่ที่อายุ 11.9 ปี (1-43 ปี) โดยความอยากรู้ยาทดลอง คือเหตุผลที่เริ่มใช้ยาเสพติดมากที่สุด(36.7%) โดยทั่วไปเป็น Poly toxicomania(63%) สารที่ใช้กันอย่างแพร่หลายคือ กัญชา (56.7%) และสารสกัดจากพืช (46%) เกือบครึ่งหนึ่งของยาเสพติด Subutex (42.3%) และปริมาณรายวันเฉลี่ย 5.28 มิลลิกรัมต่อวัน และพบโรคแทรกซ้อนในผู้ป่วยติดยาเสพติดร้อยละ 16.7 จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านอาชีพ การว่างงาน ระดับการศึกษา ความสามารถในการเรียนรู้และป้องกันยาเสพติด ซึ่งให้เห็นว่าลักษณะทางสังคมเหล่านี้มีมีโอกาสนำให้มีอาการทางจิตที่ผิดปกติ และในการป้องกันคนเหล่านี้ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดควรได้รับการบริหารจัดการเช่นเดียวกับผู้ป่วย

Pettigrewa and other (2017) ได้ศึกษาปัจจัยที่พบได้บ่อยๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลิกบุหรี่และการใช้ยาในกลุ่มวัยรุ่นในออสเตรเลีย การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคำแนะนำในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบและกัญชา และ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดแบบมีส่วนร่วม(การใช้ยาเสพติดทั้ง 3 ชนิด) โดยทำการสำรวจวัยรุ่นชาวออสเตรเลียอายุระหว่าง 15-17 ปี จำนวน 1,661 คน โดยทำการสำรวจรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเสพติด ปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมและการป้องกัน และลักษณะทางประชากรศาสตร์ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอย เพื่อสร้างรูปแบบของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการงดเว้นจากยาเสพติดทั้ง 3 ชนิด และรูปแบบของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดทั้ง 3 ชนิด แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างสองโมเดลที่ระบุว่าปัจจัยต่างๆ อาจมีอิทธิพลต่อการเริ่มใช้สารเสพติดกับการใช้ยาแบบมีส่วนร่วม แต่ก็มีปัจจัยหลายอย่างที่มีทิศทางตรงกันข้าม คือ ระดับอายุของเด็ก การกำกับดูแล และการตรวจติดตามของผู้ปกครอง จากการศึกษาแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการกำหนดเป้าหมายเยาวชนที่มีความเสี่ยงสูง โดยผู้ปกครองที่เฝ้าติดตามพฤติกรรม พบว่าปัญหาปัจจัยภายนอกและอาการซึมเศร้าของวัยรุ่น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เด็กหรือวัยรุ่นมีโอกาสเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด

Mingju and other (2018) ได้ศึกษาแบบจำลองยาเสพติดแบบสังเคราะห์กับผู้ติดยาเสพติดทางจิตวิทยา และอัตราการติดต่อกัน โดยในการวิเคราะห์การควบคุมการติดยาเสพติดจิตวิทยาดีกว่าการรักษายาเสพติด โดยการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้วยสถิติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการป้องกันและควบคุม (X. Cen and other, 2014) ในงานวิจัยนี้ได้แบ่งคนคนที่ติดยาโรอินออกเป็น คนที่ไม่ติดยาโรอินจากการรักษา และติดยาโรอินจากการรักษา จากการศึกษาพบว่าการควบคุมการแพร่กระจายของยาเสพติดได้ผลดีกว่าการรักษาผู้ติดยา ดังนั้นการออกแบบมาตรการเพื่อควบคุมการแพร่กระจายยาเสพติดเป็นเรื่องที่เร่งด่วน จากค่าของพารามิเตอร์ชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานรัฐบาลควรจะแนะนำถึงอันตรายร้ายแรงของยาเสพติดต่อสาธารณะ โรงเรียนควรส่งเสริมการศึกษาด้านสุขภาพสำหรับเยาวชนและครอบครัว และมาตรการที่จะทำตระหนักถึงอันตรายของ ยาเสพติด และลดความอยากู้อากเห็น อาจทำให้อัตราการแพร่กระจายลดลง

ภาพที่ 6 กระบวนการดำเนินงานวิจัย

2.6.3 การสังเคราะห์งานวิจัย

ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ตัวแปร	ศิริศักดิ์ งามศิริ(2552)	รชิตะห์ ณะสนม(2553)	นราศัศดิ์ ปานบุตร(2554)	คม เหล่าบุตรสา(2557)	ภัทรระ เทสาสมผล(2558)	กิตติมา โขสมน และ ภาณุพ คณโชติ(2559)	กิตติวงศ์ สาสด และปวีชา ตักกสิทธิ(2559)	ชาติรัฐ วิชาวัฒนานนท์(2559)	ธีรเมย์ ศรีธรรมรงค์(2559)	สุปราณี สุโขทัย(2559)	ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม(2560)	ศิริลักษณ์ บุญญา(2560)	Cynthia Lum (2008)	Elizabeth V.Aston (2015)	N.Messedia และคณะ (2015)	Simone Pettigrew และคณะ (2017)	Mingju Ma และคณะ (2018)
1.ชื่อเคเชิงประชากร		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.1 เพศ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.2 อายุ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.3 ระดับการศึกษา		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.4 อาชีพ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.5 รายได้ต่อวัน		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.6 สถานภาพการสมรส		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.7 ประวัติติดยาเสพติด		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
1.8 ภูมิฐานะของผู้ต้องหา		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.ชื่อผู้บังคับ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.1 ฐานความผิด		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.2 ประเภทของยาเสพติด		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.3 ท้องที่ผู้จับ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่ทำผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด จะเน้นการศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของกลุ่มคนที่มีการใช้ยาเสพติด โดยศึกษาจากปัจจัยหรือตัวแปรที่นิยมเลือกนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ การศึกษา รายได้ อายุ เพศ อาชีพ และสถานะภาพการสมรส เช่น งานวิจัยของ ศิริศักดิ์ งามศิริ (2552) รอชิตะห์ มะสะแม (2553) นราศักดิ์ ปานบุตร (2554) คม เหล่าบุตรสา (2557) กิตติมา โมะเมน และมานพ คณะโต (2559) กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิริ (2559) ชาตรี ชีววัฒน์นันท์ (2559) สุปราณี สูงแข็ง (2559) และศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ส่วนงานวิจัยของต่างประเทศที่เน้นทางด้านพฤติกรรมหรือประชากรศาสตร์ เช่น Elizabeth V.Aston (2015) N.Messedia and other (2015) Pettigrewa and other (2017) เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด (2554) ได้อธิบายไว้ว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหา 3 ประการซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กัน คือ คน ยาเสพติด และสิ่งแวดล้อม ในส่วนของปัจจัยด้านยาเสพติดผู้วิจัยส่วนใหญ่มักเลือกศึกษาที่ตัวยาเสพติด และวิธีการใช้ยาเสพติดซึ่งในด้านสิ่งแวดล้อมจากทฤษฎีประชากรศาสตร์ มองว่าพื้นที่ที่บุคคลอยู่อาศัยก็มีส่วนที่ทำให้คนเลือกใช้ หรือหันมาใช้ยาเสพติดเช่น ดังเช่นงานวิจัยของ Cynthia Lum (2008) นราศักดิ์ ปานบุตร (2554) คม เหล่าบุตรสา (2557) ภัทร เหล่ามีผล (2558) กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสิริ (2559) ธีรไนย ศรีธรรมรงค์ (2559) ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม (2560)

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ใช้ยาเสพติด การใช้ยาเสพติด และสภาพแวดล้อมของผู้ใช้ยาเสพติด เนื่องจากข้อมูลทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์กับปัญหายาเสพติด เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหายาเสพติดได้ดี จึงต้องใช้ปัจจัยที่ครอบคลุมทุกด้าน ในด้านประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานะภาพการสมรส ส่วนข้อมูลยาเสพติดผู้ทำการวิจัยได้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหาที่แสดงถึงวิธีการใช้ยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้ในการกระทำความผิดนั้น ส่วนข้อมูลเชิงพื้นที่ได้จากข้อมูลที่เกิดเหตุที่มีการจับกุมผู้ต้องหาได้ รวมทั้งข้อมูลที่อยู่ของผู้ต้องหา ซึ่งจะนำมาอภิปรายร่วมกับข้อมูลที่ได้จากระบบ

สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ที่สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมหรือชุมชนที่ผู้ต้องหาถูกจับกุม หรืออยู่อาศัยได้ ในงานวิจัยนี้ได้เลือกใช้ข้อมูลผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมในพื้นที่รับผิดชอบของสถานี ตำรวจภูธรบ้านโป่ง เนื่องจากอำเภอบ้านโป่ง เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในด้านภูมิศาสตร์ กล่าวคือ มีการคมนาคมที่สะดวกและเปรียบเสมือนชุมทางที่กลุ่มผู้ลักลอบขนส่งยาเสพติดจะใช้เป็นจุดพัก ยาเสพติดเพื่อที่กระจายไปยังพื้นที่อื่นๆ ได้ง่าย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด, 2559) และในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จะใช้สถิติ Pearson chi-square ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้ Odds ratio ในการแสดงขนาด และทิศทางของความสัมพันธ์ เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรได้ชัดเจน ส่วน Pearson correlation จะใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ความหนาแน่นของประชากรกับ จำนวนคดียาเสพติดในพื้นที่

2.6.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 7 กรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากร และข้อมูลเชิงคติของผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้ข้อมูลสถิติของผู้ต้องหาเกี่ยวกับคดียาเสพติดในพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง ปี พ.ศ.2558 ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อวัน สถานภาพการสมรส ประวัติคดียาเสพติด ภูมิฐานะของผู้ต้องหา ข้อหาที่ถูกจับกุม ประเภทยาเสพติดที่ใช้ และห้องที่ผู้ต้องหาคดียาเสพติดถูกจับกุม โดยมีการบันทึกไว้ในรูปแบบตารางฐานข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลเชิงคดีด้วยวิธีการสถิติว่ามีผลต่อการที่ผู้ต้องหาคดียาเสพติดขึ้น

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเชิงประชากร และข้อมูลเชิงคติของผู้ต้องหาที่ก่อคดีเกี่ยวกับยาเสพติด รายคดีปี พ.ศ.2558 ของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่งทั้งหมด จำนวน 957 คดี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาที่ถูกจับในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง ปี พ.ศ.2558 ตารางการวิเคราะห์ และแสดงผล

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.4.1.1 ค่าร้อยละ(Percentage)เพื่อใช้ในการแสดงข้อมูลประชากรศาสตร์ในด้านปริมาณและการเปรียบเทียบ โดยใช้สูตรดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2548: 214)

$$\text{สูตรการคำนวณค่าร้อยละ } P = \left[\frac{F}{n} \right] * 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์

f แทน ความถี่ในการปรากฏของข้อมูล

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.4.1.2 ค่าเฉลี่ย(Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลในด้านต่างๆ ในค่าความถี่ของข้อมูล โดยใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

$$\text{สูตรค่าคะแนนเฉลี่ย } \bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ X แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของทั้งหมด

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.4.2.1 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์(Pearson correlation) ในงานวิจัยนี้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์และทิศทางของความสัมพันธ์นั้นระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรในเชิงพื้นที่กับจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สูตรการคำนวณทดสอบค่าสหสัมพันธ์

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2][n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทนค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y

- n แทนค่า จำนวนคู่ของข้อมูล
- x แทนค่า ผลรวมทั้งหมดของตัวแปร x
- y แทนค่า ผลรวมทั้งหมดของตัวแปร y
- x^2 แทนค่า ผลรวมของตัวแปร x แต่ละตัวยกกำลังสอง
- y^2 แทนค่า ผลรวมของตัวแปร y แต่ละตัวยกกำลังสอง
- xy แทนค่า ผลรวมของผลคูณระหว่าง x กับ y

3.4.2.2 การทดสอบไคสแควร์(Pearson chi-square)ในงานวิจัยนี้เลือกใช้ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Test of Association) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประชากรและข้อมูลเชิงคดีต่อกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

สูตรการคำนวณทดสอบไคสแควร์

$$x^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

- เมื่อ
- X^2 แทนค่า ไคสแควร์ (Chi-Square)
 - O_{ij} แทนค่า ค่าความถี่ที่ได้ จากการสังเกต (Observed frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j
 - E_{ij} แทนค่า ค่าความถี่ที่คาดหวัง(Expected frequency) ในแถวที่ i คอลัมน์ที่ j
 - r แทนค่า จำนวนกลุ่มของตัวแปรด้านแถว
 - c แทนค่า จำนวนกลุ่มของตัวแปรคอลัมน์
 - ซึ่ง E_{ij} แทน $\frac{(\text{ผลรวมของความถี่แถวที่ } i) * (\text{ผลรวมของความถี่คอลัมน์ } j)}{\text{ผลรวมของความถี่ทั้งหมด}}$

3.4.2.3 สถิติอัตราต่อรอง (Odds Ratio หรือ OR) เป็นสถิติที่ใช้คำนวณเพื่อวัดขนาดความสัมพันธ์(Strength of Association) หรือเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนโอกาสการเกิดเหตุการณ์ระหว่างแต่ละตัวแปรหรือปัจจัย (อรุณ จิรวินน์กุล, 2559) ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกสถิตินี้ว่า “อัตราต่อรอง”

Odds of an event E given A (Odds ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยนั้นๆ) คือ ค่าอัตราต่อรองของเหตุการณ์ (E) ต่อปัจจัยนั้นๆ (A) เช่น อัตราต่อรองของการเกิดการข่มขืนกับปัจจัยที่เป็นเพศชาย หรือสัดส่วนของผู้ป่วยที่มีปัจจัยเสี่ยงซึ่งทำให้เกิดโรคเทียบกับสัดส่วนของผู้ป่วยที่ไม่มีปัจจัยเสี่ยงซึ่งทำให้เกิดโรค โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$Odd \text{ ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยนั้นๆ} = \frac{\text{เหตุการณ์ที่ 1 ของปัจจัยนั้นๆ/เหตุการณ์ทั้งหมด}}{\text{เหตุการณ์ที่ 2 ของปัจจัยนั้นๆ/เหตุการณ์ทั้งหมด}}$$

Odds ratio คือ อัตราต่อรองระหว่างปัจจัย 2 ปัจจัย กับเหตุการณ์นั้นๆ เช่น อัตราต่อรองการข่มขืนในเพศชายกับเพศหญิง โดยนำเอาค่าดังกล่าวของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกันว่า การมีหรือไม่มี มากน้อยเพียงใด

$$Odds Ratio = \frac{Odd \text{ ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยที่ 1}}{Odd \text{ ของเหตุการณ์ต่อปัจจัยที่ 2}}$$

3.5 การดำเนินการวิจัย

3.5.1 รวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบได้ด้วยข้อมูล เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพของผู้ต้องหาในคดี และข้อมูลเชิงคดี ประกอบไปด้วย ประวัติการก่อคดียาเสพติด ข้อหาที่ถูกจับกุม และ ประเภทยาเสพติดที่ใช้ ส่วนข้อมูลเชิงพื้นที่ประกอบไปด้วย ภูมิภาคของของผู้ต้องหา และสถานที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับกุม

3.5.2 จัดกลุ่มข้อมูล

ทำการจัดกลุ่มข้อมูลเชิงประชากร ข้อมูลเชิงคดี และข้อมูลเชิงพื้นที่ ดังตารางที่ 1 เพื่อใช้ในการทดสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 3 ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหา และข้อมูลเชิงคดี

ข้อมูลเชิงประชากร		ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลเชิงประชากร	1.1 เพศ		-ชาย	808	84.4
			-หญิง	149	15.6
	1.2 อายุ		-น้อยกว่า 21 ปี	122	12.7
		(ค่าเฉลี่ย = 31 ปี, ค่ามัธยฐาน = 30 ปี, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10 ปี)	-21-30 ปี	363	37.9
		-31-40 ปี	319	33.3	
		-มากกว่า 40 ปี	153	16.0	
1.3 ระดับการศึกษา		-ไม่ได้รับการศึกษา	33	3.4	
		-ประถมศึกษา	454	47.4	
		-มัธยม/ปวช./ปวส.	438	45.8	
		-ปริญญาตรีขึ้นไป	32	3.3	
1.4 อาชีพ		-ไม่ได้ประกอบอาชีพ	73	7.6	
		-รับจ้าง	766	80.0	
		-เกษตรกรกรม	22	2.3	

3.5.3 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร กับข้อมูลเชิงคดี โดยในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยนั้น จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

3.5.3.1 ใช้สถิติเบื้องต้น เช่น ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในการวิเคราะห์ และอภิปรายลักษณะ หรือแนวโน้มทิศทางของข้อมูล

3.5.3.2 ใช้สถิติ Pearson correlation เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของจำนวนผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ ใช้สถิติ Pearson chi-square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นข้อมูลเชิงประชากร และข้อมูลเชิงคดี และใช้สถิติ Odds ratio เพื่อแสดงขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากร และข้อมูลเชิงคดี

3.5.4 อภิปรายผล

ในการแสดงความสัมพันธ์ของจำนวนผู้ต้องหาคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ จะใช้ค่าทางสถิติจากการทดสอบข้อมูลด้วยวิธี Pearson correlation ส่วนความสัมพันธ์ปัจจัยข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลเชิงคดีที่มีความสัมพันธ์กัน จะใช้ค่าทางสถิติจากการทดสอบข้อมูลด้วยวิธี Pearson chi-square และอธิบายขนาดของความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยที่สัมพันธ์กัน ด้วยสถิติ Odds ratio

เมื่อได้ความสัมพันธ์และขนาดความสัมพันธ์ของปัจจัยในเชิงประชากร และเชิงพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดคดียาเสพติดแล้วนั้น จึงนำมาอภิปรายร่วมกันถึงลักษณะเชิงประชากรศาสตร์ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ปรามปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลประชากร ข้อมูลเชิงพื้นที่ และข้อมูลเชิงคติของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตลอดปี พ.ศ. 2558 ของสถานีตำรวจภูธรบ้านโป่ง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 957 คดี เพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

4.1 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง

4.2 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากร กับข้อมูลเชิงคติของผู้ต้องหาคดียาเสพติดของ สภ.บ้านโป่ง

4.3 วิเคราะห์ความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ที่แตกต่างกันและจำนวนของผู้ต้องหา คดียาเสพติดที่มีภูมิลำเนาภายในเขตรับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง คาดว่าน่าจะมีความสัมพันธ์ต่อจำนวนคดียาเสพติดในอำเภอบ้านโป่ง

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร กับข้อหาของผู้ต้องหาคดียาเสพติด เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเหตุผลที่คาดว่าน่าจะเป็นสาเหตุในการตัดสินใจก่อคดียาเสพติดของผู้ต้องหา

4.1 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง

4.1.1 ในอำเภอบ้านโป่ง ปี พ.ศ.2558 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 154,587 คน ประกอบด้วยประชากรเพศชาย จำนวน 73,864 คน ประชากรเพศหญิง จำนวน 80,723 คน ซึ่งในปีดังกล่าวพบว่ามีผู้ต้องหาในคดียาเสพติด จำนวน 957 คน เป็นผู้ต้องหาเพศชาย จำนวน 808 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 และต้องหาเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 โดยสามารถศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรทางสถิติ ได้ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4 ข้อมูลเพศและอายุของผู้ต้องหาคดียาเสพติด

อายุ	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 21 ปี	105	11.0	17	1.8
ระหว่าง 21 ถึง 30 ปี	307	32.1	56	5.9
ระหว่าง 31 ถึง 40	265	27.7	54	5.6
มากกว่า 40 ปี	131	13.7	22	2.3
รวม	808	84.4	149	15.6

จากตารางที่ 4 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรในด้านเพศและอายุของผู้ต้องหา คดียาเสพติดของ สภ.บ้านโป่ง จำนวน 957 ราย ซึ่งสามารถจำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

4.1.1.1 ผู้ต้องหาคดียาเสพติดเพศชาย ในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 21 ถึง 30 ปี จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ส่วนกลุ่มอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี กลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี และกลุ่มอายุน้อยกว่า 21 ปี มีจำนวน 265 คน 131 คน และ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 13.7 และ 11 ตามลำดับ

4.1.1.2 ผู้ต้องหาคดียาเสพติดเพศหญิง ในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 ถึง 30 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และกลุ่มอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี กลุ่มอายุ มากกว่า 40 ปี และกลุ่มอายุน้อยกว่า 21 ปี มีจำนวน 54 คน 22 คน และ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 2.3 และ 1.8 ตามลำดับ

4.1.2 จากจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ถูกจับกุมได้ในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง ในปี พ.ศ.2558 จำนวนทั้งหมด 957 คน พบว่ามีทั้งผู้ต้องหาคดียาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ อาศัยในอำเภอบ้านโป่ง จำนวน 632 คน คิดเป็น 66.04 ส่วนผู้ต้องหา จำนวน 325 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.96เป็นผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกอำเภอบ้านโป่ง โดยสามารถวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบ ข้อมูลเชิงประชากรทางสถิติ ได้ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลเชิงพื้นที่ผู้ต้องหาคดียาเสพติด

ลำดับ	ตำบลที่เกิดเหตุ	ผู้ต้องหาที่มีภูมิลำเนาใน อ. บ้านโป่ง		ผู้ต้องหาที่มีภูมิลำเนานอก อ. บ้านโป่ง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	50	5.22	26	2.72
2	ต.เขาขลุ่ย	71	7.42	23	2.40
3	ต.เบิกไพร	84	8.78	35	3.66
4	ต.คู้้งพะยอม	25	2.61	7	0.73
5	ต.ดอนกระเบื้อง	13	1.36	14	1.46
6	ต.ท่าผา	86	8.99	59	6.17
7	ต.นครชุมน์	32	3.34	11	1.15
8	ต.บ้านม่วง	8	0.84	17	1.78
9	ต.ปากแรต	77	8.05	28	2.93
10	ต.ลาดบัวขาว	20	2.09	29	3.03
11	ต.สวนกล้วย	58	6.06	13	1.36
12	ต.หนองกบ	33	3.45	17	1.78
13	ต.หนองปลาหมอ	27	2.82	20	2.09
14	ต.หนองอ้อ	48	5.02	26	2.72
รวม		632	66.03	325	33.96

จากตารางที่ 5 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด จำนวน 957 ราย จากพื้นที่เขตความรับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง ทั้ง 14 เขต ประกอบด้วย 1. เทศบาลเมืองบ้านโป่ง 2. ต.เขาขลุ่ย 3. ต.เบิกไพร 4. ต.คู้้งพะยอม 5. ต.ดอนกระเบื้อง 6. ต.ท่าผา 7. ต.นครชุมน์ 8. ต.บ้านม่วง 9. ต.ปากแรต 10 .ต.ลาดบัวขาว 11 .ต.สวนกล้วย 12. ต.หนองกบ 13. ต.หนองปลาหมอ และ 14. ต.หนองอ้อ ซึ่งสามารถจำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

4.1.2.1 ผู้ต้องหาคดียาเสพติดในงานวิจัยครั้งนี้ ที่มีที่อยู่อาศัยในพื้นที่
 รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง ส่วนมากเป็นผู้ต้องหาที่มีที่อยู่อาศัยในพื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง
 จำนวน 632 คน คิดเป็นร้อยละ 66.03 ของผู้ต้องหาทั้งหมด โดยตำบลที่มีผู้ต้องหาคดียาเสพติด
 มากที่สุด คือ ต.ท่าผา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 8.99 ของผู้ต้องหาทั้งหมด ส่วน ต.เบิกไพร
 ต.ปากแรต, ต.เขาขลุ่ย ต.สวนกล้วย เทศบาลเมืองบ้านโป่ง ต.หนองอ้อ ต.หนองกบ ต.นครชุมน์
 ต.หนองปลาหมอ ต.คู้งพยอม ต.ลาดบัวขาว ต.ดอนกระเบื้อง และ ต.บ้านม่วง มีจำนวนผู้ต้องหา
 84 77 71 58 50 48 33 32 27 25 20 13 และ 8 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 8.78 8.05
 7.24 6.06 5.22 5.02 3.45 3.34 2.82 2.61 2.09 1.36 และ 0.84 ตามลำดับ ของผู้ต้องหาที่
 ทั้งหมด

4.1.2.2 ผู้ต้องหาผู้ต้องหาคดียาเสพติดในงานวิจัยครั้งนี้ ที่มีที่อยู่อาศัยนอก
 พื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องหาที่มีที่อยู่อาศัยนอกพื้นที่รับผิดชอบของ
 สภ.บ้านโป่ง จำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 33.96 ของผู้ต้องหาทั้งหมด โดยตำบลที่มีผู้ต้องหา
 คดียาเสพติดมากที่สุดยังคงเป็น ต.ท่าผา จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 6.17 ของผู้ต้องหา
 ทั้งหมด ส่วน ต.เบิกไพร ต.ลาดบัวขาว ต.ปากแรต เทศบาลเมืองบ้านโป่ง ต.หนองอ้อ ต.เขาขลุ่ย
 ต.หนองปลาหมอ ต.หนองกบ ต.บ้านม่วง ต.ดอนกระเบื้อง ต.สวนกล้วย ต.นครชุมน์ และ
 ต.คู้งพยอม มีจำนวนผู้ต้องหา 35 29 28 26 26 23 20 17 17 14 13 11 และ 7 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 3.66 3.03 2.93 2.72 2.72 2.40 2.09 1.78 1.78 1.46 1.36 1.15 และ 0.73 ของ
 ผู้ต้องหาทั้งหมด

4.2 ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลเชิงประชากรกับข้อมูลเชิงคดีของผู้ต้องหาคดียาเสพติดของ สภ. บ้านโป่ง

จากข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดของ สภ. บ้านโป่ง จำนวน 957 คน เมื่อ
 พิจารณาเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงคดีในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทางสถิติ ได้ดังนี้

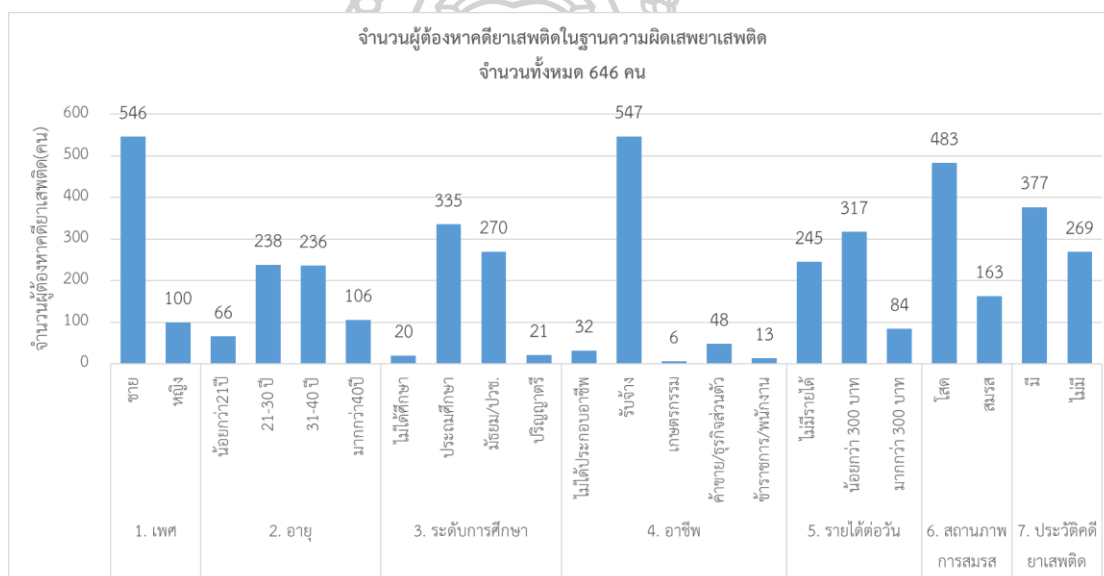
4.2.1 เมื่อนำข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแสดงผลร่วมกับข้อมูล
 เชิงคดีในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สามารถแสดงรายละเอียดจำนวนผู้ต้องหาและร้อยละ
 ในแต่ละฐานความผิดได้ดังนี้

4.2.1.1 เมื่อนำข้อมูลลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเสพยาเสพติดมาแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 6 และพล็อตกราฟดังภาพที่ 8 จะเห็นถึงจำนวนผู้ต้องหาในแต่ละลักษณะเชิงประชากรที่มักจะทำคดีเสพยาเสพติด

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิงประชากรร่วมกับฐานความผิดเสพยาเสพติด

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ฐานความผิด	
		เสพยาเสพติด	
		จำนวนทั้งหมด 646 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	546	84.52
	หญิง	100	15.48
2. อายุ	น้อยกว่า21ปี	66	10.22
	21-30 ปี	238	36.84
	31-40 ปี	236	36.53
	มากกว่า40ปี	106	16.41
3. ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา	20	3.10
	ประถมศึกษา	335	51.86
	มัธยม/ปวช.	270	41.80
	ปริญญาตรี	21	3.25
4. อาชีพ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	32	4.95
	รับจ้าง	547	84.67
	เกษตรกรกรรม	6	0.93
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	48	7.43
	ข้าราชการ/พนักงาน	13	2.01
5. รายได้ต่อวัน	ไม่มีรายได้	245	37.93
	น้อยกว่า 300 บาท	317	49.07
	มากกว่า 300 บาท	84	13.01

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ฐานความผิด	
		เสพยาเสพติด	
		จำนวนทั้งหมด 646 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
6. สถานภาพการสมรส	โสด	483	74.77
	สมรส	163	25.23
7. ประวัติคดียาเสพติด	มี	377	58.36
	ไม่มี	269	41.64

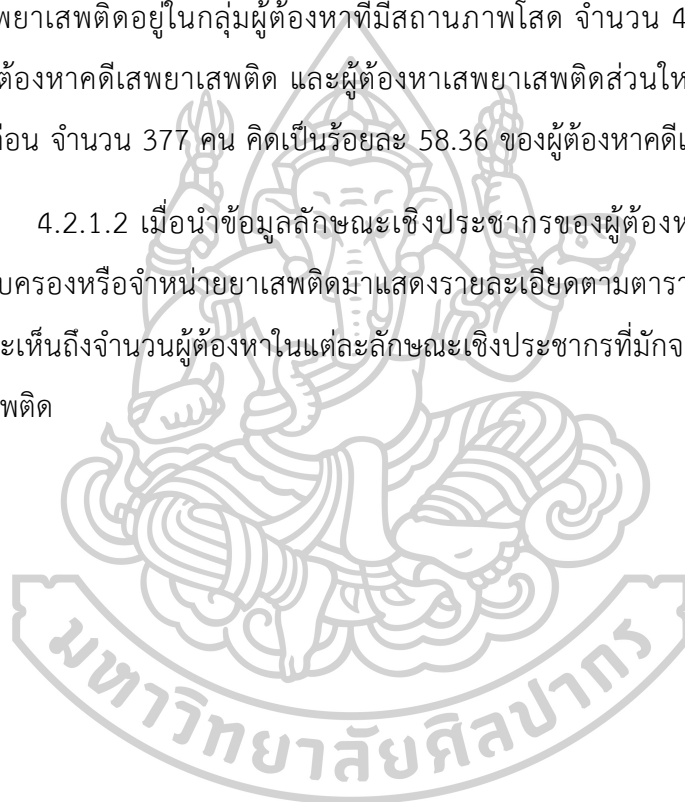

ภาพที่ 8 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดเสพยาเสพติดโดยแจกแจงแต่ละลักษณะเชิงประชากร

จากตารางที่ 6 และภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดเสพยาเสพติด มีจำนวน 646 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 ของจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 546 คน คิดเป็นร้อยละ 84.52 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด ในด้านช่วงอายุที่มีการก่อคดีเสพยาเสพติดมากที่สุดอยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 21 ถึง 30 ปี และ 31 ถึง 40 ปี เป็นจำนวน 238 และ 236 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 และ 36.53 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด

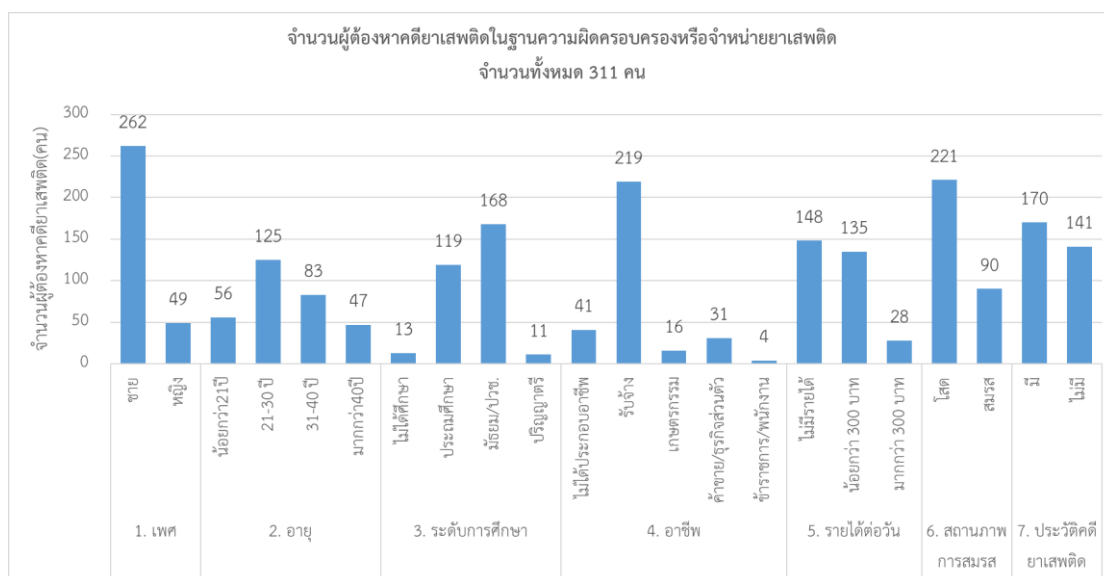
ยาเสพติดตามลำดับ ระดับการศึกษาที่มีการก่อคดีเสพยาเสพติดมากที่สุด เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 51.86 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด อาชีพของผู้ต้องหาที่ก่อคดีเสพยาเสพติดมากที่สุดมีอาชีพรับจ้าง เป็นจำนวน 547 คน คิดเป็นร้อยละ 84.67 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด ส่วนในด้านรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาที่มีการก่อคดีเสพยาเสพติดมากที่สุดอยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่า 300 บาทต่อวัน จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 49.07 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด ในด้านสถานภาพการสมรสของผู้หาที่พบมากที่สุดในการก่อคดีเสพยาเสพติดอยู่ในกลุ่มผู้ต้องหาที่มีสถานภาพโสด จำนวน 483 คน คิดเป็นร้อยละ 74.77 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด และผู้ต้องหาเสพยาเสพติดส่วนใหญ่มีประวัติคดีเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 58.36 ของผู้ต้องหาคดีเสพยาเสพติด

4.2.1.2 เมื่อนำข้อมูลลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมาแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 7 และพล็อตกราฟดังภาพที่ 9 จะเห็นถึงจำนวนผู้ต้องหาในแต่ละลักษณะเชิงประชากรที่มักจะทำคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะ
เชิงประชากรร่วมกับฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ฐานความผิด	
		ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด จำนวนทั้งหมด 311 คน	
		จำนวน	ร้อยละ(%)
1. เพศ	ชาย	262	84.24
	หญิง	49	15.76
2. อายุ	น้อยกว่า21ปี	56	18.01
	21-30 ปี	125	40.19
	31-40 ปี	83	26.69
	มากกว่า40ปี	47	15.11
3. ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา	13	4.18
	ประถมศึกษา	119	38.26
	มัธยม/ปวช.	168	54.02
	ปริญญาตรี	11	3.54
4. อาชีพ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	41	13.18
	รับจ้าง	219	70.42
	เกษตรกรรวม	16	5.14
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	31	9.97
	ข้าราชการ/พนักงาน	4	1.29
5. รายได้ต่อวัน	ไม่มีรายได้	148	47.59
	น้อยกว่า 300 บาท	135	43.41
	มากกว่า 300 บาท	28	9.00
6. สถานภาพการสมรส	โสด	221	71.06
	สมรส	90	28.94
7. ประวัติคดียาเสพติด	มี	170	54.66
	ไม่มี	141	45.34

ภาพที่ 9 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด โดยแจกแจงแต่ละลักษณะเชิงประชากร

จากตารางที่ 7 และภาพที่ 9 แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดในฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด มีจำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 ของจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 84.24 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ส่วนอายุที่มีการก่อคดีฐานความผิดครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมากที่สุดอยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 21 ถึง 30 ปี เป็นจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 40.19 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ระดับการศึกษาที่มีการก่อคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมากที่สุด เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 58.22 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด อาชีพของผู้ต้องหาที่ก่อคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมากที่สุดเป็นกลุ่มอาชีพรับจ้าง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 75.34 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ส่วนในด้านรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาที่มีการก่อคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดมากที่สุดอยู่ในกลุ่มผู้ไม่มีรายได้ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 51.37 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ในด้านสถานภาพการสมรสของผู้ต้องหาที่พบมากที่สุดในการก่อคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดอยู่ในกลุ่มผู้ต้องหาที่มีสถานภาพโสด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 73.97 ของผู้ต้องหาคดีครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด และในส่วนของกรณีประวัติคดียาเสพติดมาก่อนของผู้ต้องหา

มีจำนวนใกล้เคียงกันระหว่างมีประวัติคดีฯและไม่มีประวัติคดีฯ จำนวน 75 คน และ 71 คน คิดเป็นร้อยละ 51.37 และ 71 ของผู้ต้องหาคดีครอบครัวหรือจำหน่ายยาเสพติดตามลำดับ

4.2.2 เมื่อนำข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดมาแสดงผลร่วมกับข้อมูลเชิงคดีในประเภทยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้ สามารถแสดงรายละเอียดจำนวนผู้ต้องหาและร้อยละในแต่ละประเภทของยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้ ได้ดังนี้

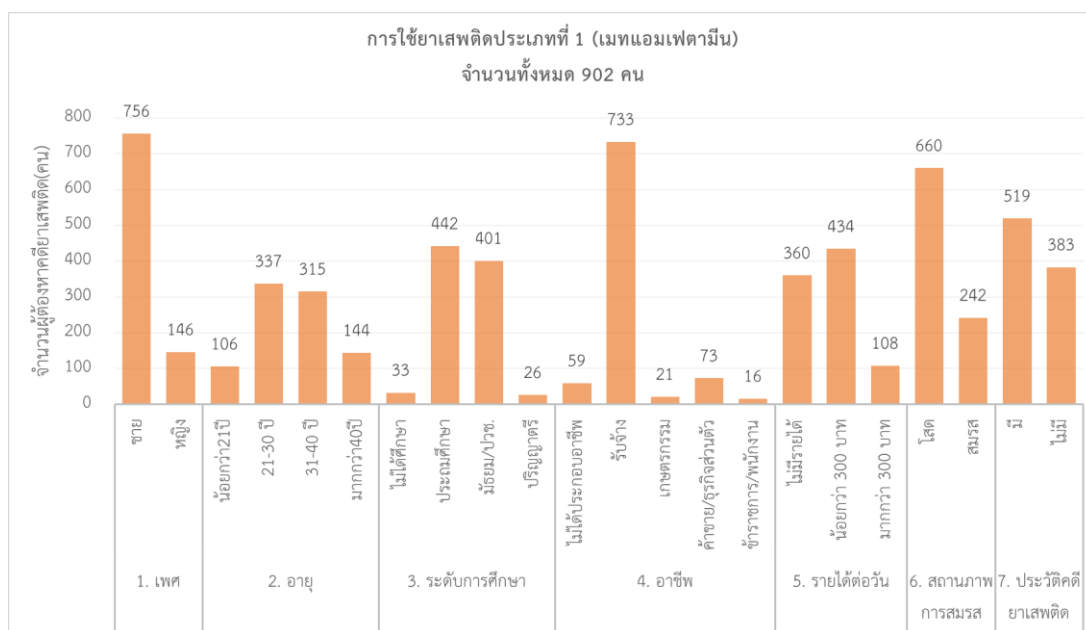
4.2.2.1 จากการนำข้อมูลลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับยาเสพติดประเภทที่ 1 (เมทแอมเฟตามีน) มาแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 8 และพล็อตกราฟดังภาพที่ 10 จะเห็นถึงลักษณะเชิงประชากรของต้องหากคดียาเสพติดที่มีมีการใช้ยาเสพติดประเภทที่ 1

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาในคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิงประชากรร่วมกับการใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน)

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ประเภทยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้	
		ประเภทที่ 1 (เมทแอมเฟตามีน)	
		จำนวนทั้งหมด 902 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	756	83.81
	หญิง	146	16.19
2. อายุ	น้อยกว่า21ปี	106	11.75
	21-30 ปี	337	37.36
	31-40 ปี	315	34.92
	มากกว่า40ปี	144	15.96
3. ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา	33	3.66
	ประถมศึกษา	442	49.00
	มัธยม/ปวช.	401	44.46
	ปริญญาตรี	26	2.88

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้อหาคติยาเสพติด		ประเภทยาเสพติดที่ผู้ต้อหาใช้	
		ประเภทที่ 1 (เมทแอมเฟตามีน) จำนวนทั้งหมด 902 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	59	6.54
	รับจ้าง	733	81.26
	เกษตรกรกรรม	21	2.33
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	73	8.09
	ข้าราชการ/พนักงาน	16	1.77
5. รายได้ต่อวัน	ไม่มีรายได้	360	39.91
	น้อยกว่า 300 บาท	434	48.12
	มากกว่า 300 บาท	108	11.97
6. สถานภาพการสมรส	โสด	660	73.17
	สมรส	242	26.83
7. ประวัติคติยาเสพติด	มี	519	57.54
	ไม่มี	383	42.46

ภาพที่ 10 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 (เมทแอมเฟตามีน) โดย แจกแจงแต่ละปัจจัยเชิงประชากร

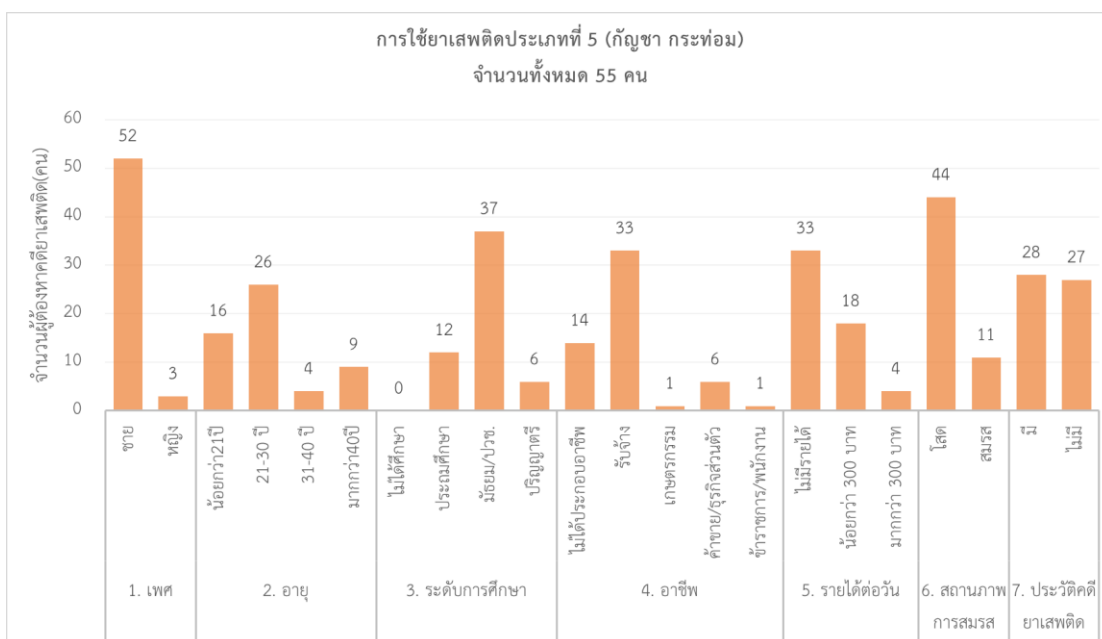
จากตารางที่ 8 และภาพที่ 10 แสดงให้เห็นว่าการใช้ยาเสพติดประเภทที่ 1 (เมทแอมเฟตามีน) ในผู้ต้องหาคดียาเสพติด มีจำนวน 902 คน คิดเป็นร้อยละ 94.25 ของจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดทั้งหมด ผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นจำนวน 756 คน คิดเป็นร้อยละ 83.81 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 ในด้านอายุที่มีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 มากที่สุดอยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 21 ถึง 30 ปี และ 31 ถึง 40 ปี มีจำนวน 337 คน และ 315 คน คิดเป็นร้อยละ 37.36 และ 4.92 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 ตามลำดับ ในระดับการศึกษาที่มีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 มากที่สุด เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีจำนวน 442 และ 401 คน คิดเป็นร้อยละ 49 และ 44.46 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 ตามลำดับ ในด้านรายได้ต่อวันนั้นผู้ต้องหาที่มีรายได้น้อยกว่า 300 บาทต่อวัน มีการใช้ยาเสพติดประเภทที่ 1 มากที่สุด จำนวน 434 คน คิดเป็นร้อยละ 48.12 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 ด้านสถานภาพการสมรสนั้นผู้ต้องหาที่มีสถานภาพโสดนั้นจะมีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 เป็นจำนวน 660 คน คิดเป็นร้อยละ 73.17 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1 และในด้านประวัติการก่อคดียาเสพติดพบว่าผู้ต้องหาที่มีประวัติการก่อคดีที่มีการใช้ยาเสพติด

ประเภทที่ 1 กว่าผู้ต้องหาที่ไม่มีประวัติการก่อคดียาเสพติด โดยมีจำนวน 519 คน คิดเป็นร้อยละ 57.54 ของผู้ต้องหาที่ใช้ยาเสพติดประเภท 1

4.2.2.2 เมื่อนำข้อมูลลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับยาเสพติดประเภทที่ 5 (กัญชา, กระท่อม) มาแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 9 และพล็อตกราฟดังภาพที่ 11 เห็นถึงลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มักจะใช้ยาเสพติดประเภทที่ 5 ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ต้องหาคดียาเสพติดโดยแจกแจงตามข้อมูลลักษณะเชิงประชากรร่วมกับการใช้ยาเสพติดประเภท 5 (กัญชา, กระท่อม)

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ประเภทยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้	
		ประเภทที่ 5 (กัญชา กระท่อม)	
		จำนวนทั้งหมด 55 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	52	94.55
	หญิง	3	5.45
2. อายุ	น้อยกว่า21ปี	16	29.09
	21-30 ปี	26	47.27
	31-40 ปี	4	7.27
	มากกว่า40ปี	9	16.36
3. ระดับการศึกษา	ไม่ได้ศึกษา	0	0.00
	ประถมศึกษา	12	21.82
	มัธยม/ปวช.	37	67.27
	ปริญญาตรี	6	10.91

ข้อมูลเชิงประชากร ของผู้ต้องหาคดียาเสพติด		ประเภทยาเสพติดที่ผู้ต้องหาใช้	
		ประเภทที่ 5 (กัญชา กระท่อม) จำนวนทั้งหมด 55 คน	
		จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	14	25.45
	รับจ้าง	33	60.00
	เกษตรกรกรรม	1	1.82
	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	10.91
	ข้าราชการ/พนักงาน	1	1.82
5. รายได้ต่อวัน	ไม่มีรายได้	33	60.00
	น้อยกว่า 300 บาท	18	32.73
	มากกว่า 300 บาท	4	7.27
6. สถานภาพการสมรส	โสด	44	80.00
	สมรส	11	20.00
7. ประวัติคดียาเสพติด	มี	28	50.91
	ไม่มี	27	49.09

ภาพที่ 11 กราฟแสดงจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ใช้ยาเสพติดประเภท 5 (กัญชา, กระท่อม) โดยแจกแจงแต่ละปัจจัยเชิงประชากร

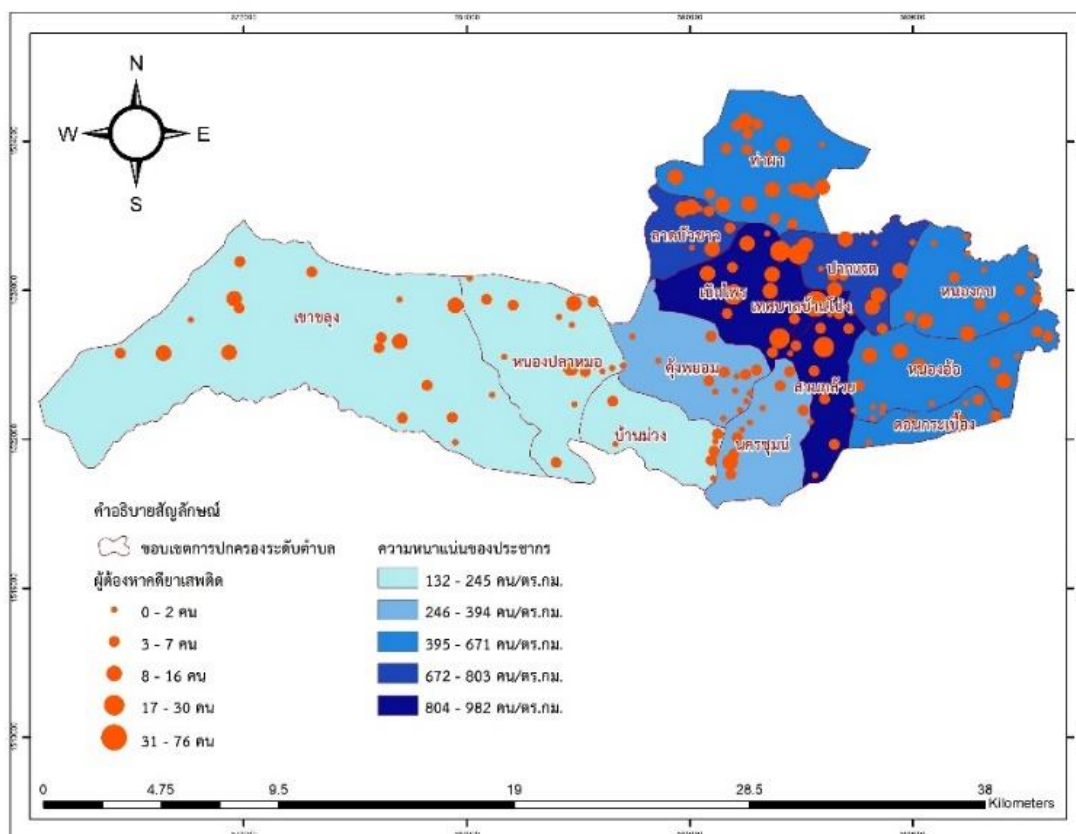
จากตารางที่ 9 และภาพที่ 11 แสดงให้เห็นว่าการใช้จ่ายเสพติดประเภทที่ 5 (กัญชา และกระท่อม) มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 5.74 ของจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดทั้งหมด ผู้ที่ใช้จ่ายเสพติดประเภนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 94.55 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 ในด้านอายุที่มีการใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 มากที่สุดอยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 21 ถึง 30 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 47.27 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 ในระดับการศึกษาที่มีการใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 มากที่สุด เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 67.27 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 ในด้านรายได้ต่อวันนั้นผู้ต้องหาที่ไม่มีรายได้ มีการใช้จ่ายเสพติดประเภทที่ 5 มากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 ด้านสถานภาพการสมรสนั้นผู้ต้องหาที่มีสถานภาพโสดนั้นจะมีการใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 เป็นจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5 และในด้านประวัติการก่อคดียาเสพติดพบว่าผู้ต้องหาที่มีประวัติการก่อคดีฯ มีการใช้จ่ายเสพติดประเภทที่ 5 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 ของผู้ต้องหาที่ใช้จ่ายเสพติดประเภท 5

4.3 การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ เพื่อหาพื้นที่เสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดภายในพื้นที่ รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง

4.3.1 พื้นที่รับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง แบ่งออกเป็น 14 เขต มีพื้นที่ทั้งหมด 336 ตารางกิโลเมตร และมีประชากรทั้งหมด 154,587 คน คิดเป็นความหนาแน่นของประชากร 460 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนผู้ต้องหาคดียาเสพติดมีจำนวนทั้งหมด 957 คน คิดเป็นความหนาแน่นต่อพื้นที่ เป็น 2.8 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยสามารถวิเคราะห์ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูล ทางสถิติ ได้ดังนี้

ตารางที่ 10 ความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับ
ยาเสพติด

ลำดับ	ตำบลที่เกิดเหตุ	ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตร.กม.)	ความหนาแน่นของ คดียาเสพติด (คดี/ตร.กม.)
1	เทศบาลเมืองบ้านโป่ง	960	4
2	ต.เขาขลุ่ย	132	1
3	ต.เบิกไพร	924	7
4	ต.คู้้งพยอม	357	2
5	ต.ดอนกระเบื้อง	620	4
6	ต.ท่าผา	656	5
7	ต.นครชุมน์	394	3
8	ต.บ้านม่วง	245	2
9	ต.ปากแรต	803	6
10	ต.ลาดบัวขาว	750	5
11	ต.สวนกล้วย	982	5
12	ต.หนองกบ	591	3
13	ต.หนองปลาหมอ	231	2
14	ต.หนองอ้อ	671	3

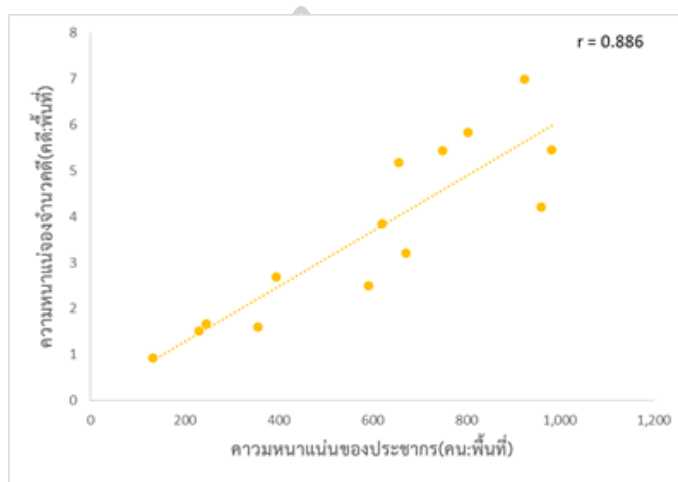

ภาพที่ 12 แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรแสดงร่วมกับข้อมูลความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความหนาแน่นประชากรในพื้นที่เขตรับผิดชอบของ สภ.บ้านโป่ง กับความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในแต่ละตำบลดังตารางที่ 10 และภาพที่ 12 แสดงให้เห็นว่า ต.สวนกล้วย, เทศบาลเมืองบ้านโป่ง และ ต.เบิกไพร เป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด (ต.สวนกล้วย มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด 982 คนต่อ ตร.กม.) ในขณะที่ความหนาแน่นของการก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดพบว่า ต.เบิกไพร, ต.ปากแรต, ต.สวนกล้วย และ ต.ลาดบัวขาว ยังเป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีจำนวนคดียาเสพติดต่อพื้นที่มากที่สุด (ต.เบิกไพร มีความหนาแน่นของการก่อคดีฯ มากที่สุด 7 คดีต่อ ตร.กม.) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีรนัย ศรีธรรมรงค์ (2559) และปิยะชัย ถิ่นไทยงาม (2560) ที่ได้ศึกษาพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่ พบว่าบริเวณที่มีการก่อคดี

สูงมักจะเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะในย่านใจกลางเมือง

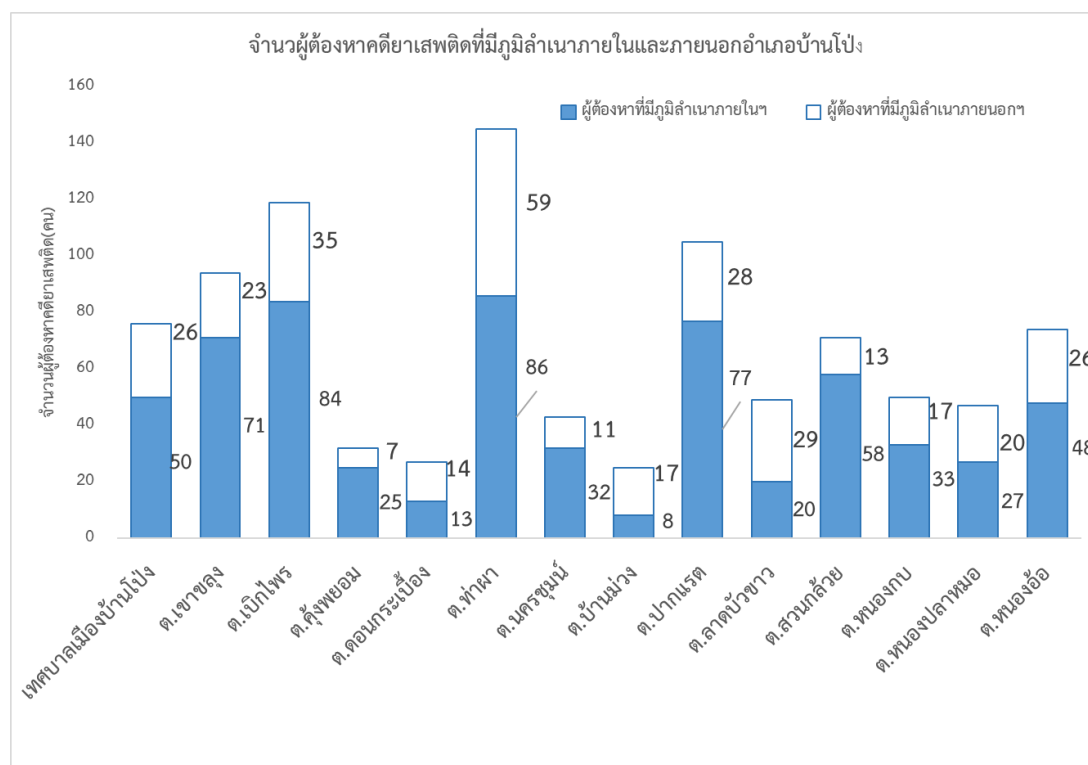
เมื่อพล็อตกราฟระหว่างความหนาแน่นของประชากรและความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการวิเคราะห์ pearson coefficient พบว่า “ความหนาแน่นของจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ๆ ไปในทิศทางเดียวกัน” โดยค่ามี r เท่ากับ 0.886 ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับความหนาแน่นของคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจากการวิเคราะห์ด้วย pearson coefficient

จากการพิจารณาจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดพบว่าในแต่ละตำบลของอำเภอบ้านโป่ง ดังภาพที่ 14 “**ผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง**” ดังเช่น ต.ท่าผา มีจำนวนผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด 145 คน โดยมีผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 59.31 จากสถิติข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าในป้องกันปัญหาเสพติดไม่ใช่แค่การป้องกันยาเสพติดจากภายนอกพื้นที่เพียงอย่างเดียว จะต้องมีการป้องกันการแพร่ระบาดหรือความต้องการใช้ยาเสพติดจากในพื้นที่นั้นๆ เองด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ภัทรฯ เหล่ามีผล, 2558) ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่าการแก้ปัญหายาเสพติดในแต่ละพื้นที่

อย่างยั่งยืนนั้น ชุมชนในแต่ละพื้นที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้มแข็งและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดอย่างจริงจังในพื้นที่ของตนเองร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ

ภาพที่ 14 กราฟจำนวนของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีภูมิลำเนาภายในและภายนอกอำเภอบ้านโป่ง

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลเชิงประชากร กับ คดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ต้องหา ที่เกี่ยวข้องกัคดียาเสพติด เพื่อศึกษาปัจจัยหรือเหตุผลที่คาดว่าน่าจะเป็นสาเหตุในการตัดสินใจก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ต้องหา

4.4.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เพศของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์เพศกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
1.เพศ	-ชาย (808 คน)	546	84.5	1.021 (0.704 - 1.482)	262	158.8	0.979 (0.675 - 1.421)	0.91
	-หญิง (149 คน)	100	15.5	0.98 (0.675 - 1.422)	49	29.7	1.021 (0.704 - 1.481)	0.91

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ของเพศชายและเพศหญิง พบว่าการก่อคดียาเสพติดในแต่ละฐานความผิดของเพศชายกับเพศหญิงนั้นแม้จะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ได้ไม่นัยสำคัญทางสถิติ(p-value > 0.05)

4.4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์อายุผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์อายุกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
2.อายุ	-น้อยกว่า21ปี (122 คน)	66	10.2	0.518 (0.353 - 0.762)	56	18.0	1.93 (1.313 - 2.837)	< 0.01*
	-21-30 ปี (363 คน)	238	36.8	0.868 (0.658 - 1.145)	125	40.2	1.152 (0.872 - 1.52)	0.32
	-31-40 ปี (319 คน)	236	36.5	1.581 (1.174 - 2.13)	83	26.7	0.632 (0.47 - 0.852)	< 0.01*
	-มากกว่า40ปี (153 คน)	106	16.4	1.103 (0.759 - 1.603)	47	15.1	0.907 (0.624 - 1.318)	0.61

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด และครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ของแต่ละช่วงอายุของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยพบว่าช่วงอายุน้อยกว่า 21 ปี และช่วงอายุ 31 - 40 ปี มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต่อช่วงอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05) ซึ่งพบว่าค่า odds ของการกระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด เปรียบเทียบกับการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดในกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี เป็น 1.93 เท่า ของค่าดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีอายุมากกว่า 21 ปี (OR = 1.93, 95%CI = 1.313 - 2.837) ในขณะที่ค่า odds ของการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด เปรียบเทียบกับการก่อคดีความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดในผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีช่วงอายุ 31 - 40 ปี เป็น 1.58 เท่าของค่าดังกล่าวสำหรับ

ผู้ต้องหาคดียาเสพติดในช่วงอื่นๆ (OR = 1.581, 95%CI = 1.174 – 2.13) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (รอซิดะห์ มะสะแม, 2553) ซึ่งได้ศึกษาการใช้ยาเสพติดของผู้ติดสารเสพติดของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด พบว่าผู้ติดยาเสพติดที่มีช่วงอายุ 16 – 20 ปี เป็นกลุ่มอายุที่มีการเริ่มใช้ยาเสพติดซึ่งมีสาเหตุเหตุมามากจากความอยากรู้อยากลองหรือกลุ่มเพื่อนมีการชักชวนให้มีการใช้ยาเสพติด จากประสบการณ์การจับกุมคดียาเสพติดของผู้วิจัยเอง พบว่าผู้ต้องหาในแต่ละช่วงอายุมีทัศนคติและการปรับตัวต่อการก่อคดียาเสพติดที่แตกต่างกันออกไป เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (คม เหล่าบุตรสา, 2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องหาพบว่าในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีการเริ่มลองและใช้ยาเสพติดที่หาได้ง่ายและมีราคาถูก จำพวกกัญชาและกระท่อม ที่สามารถหาได้ง่าย ส่วนในช่วงวัยทำงานสาเหตุที่ใช้ยาเสพติดเพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน และการจำหน่ายยาเสพติดเพื่อเพิ่มรายได้ให้เพียงพอต่อความต้องการ โดยส่วนใหญ่จะพบการใช้ยาบ้า ไอซ์

4.4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระดับการศึกษาของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร	เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
3.ระดับการศึกษา							
-ไม่ได้อ่าน (33 คน)	20	3.1	0.732 (0.359 - 1.491)	13	4.2	1.367 (0.671 - 2.785)	0.39
-ประถมศึกษา (454 คน)	335	51.9	1.738 (1.319 - 2.29)	119	38.3	0.575 (0.437 - 0.758)	< 0.01*
-มัธยม/ปวช./ปวส. (438 คน)	270	41.8	0.611 (0.466 - 0.803)	168	54.0	1.636 (1.246 - 2.148)	< 0.01*
-ปริญญาตรีขึ้นไป (32 คน)	21	3.3	0.916 (0.436 - 1.924)	11	3.5	1.092 (0.52 - 2.295)	0.82

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ของแต่ละระดับการศึกษาของผู้ต้องหาคดียาเสพติด โดยพบว่าระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. มีความสัมพันธ์กับการก่อคดียาเสพติดต่อระดับการศึกษาอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05) ซึ่งพบว่าค่า odds ของการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดเปรียบเทียบกับกระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ในผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีระดับการศึกษา

ประณมศึกษา เป็น 1.74 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหาคดียาเสพติดในระดับการศึกษาอื่น ๆ (OR = 1.738, 95%CI = 1.319 – 2.290) ส่วนค่า odds ของการก่อคดียาเสพติดในข้อหา ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดต่อการเสพยาเสพติด ในผู้ต้องหาคดี ยาเสพติดที่มีระดับ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. เป็น 1.64 เท่า ของค่าดังกล่าวสำหรับผู้ต้องหาคดียาเสพติดระดับการศึกษาอื่น ๆ (OR = 1.636, 95%CI = 1.246 – 2.148) จากประสบการณ์การจับกุม คดียาเสพติดของผู้วิจัยเอง พบว่ากลุ่มที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาปัจจุบันมีการครอบครองยาเสพติดเพื่อจำหน่ายมากขึ้นจากการเสพยาเสพติดในอดีต เนื่องมาจากมีการตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดมากขึ้น แต่ที่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนั้นเพื่อที่จะนำเงินจากการค้ายาเสพติดไปใช้ในการสนองความต้องการของแต่ละคน เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกภูมิสิทธิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่า นอกจากการเลียนแบบเพื่อนที่ติดยาเสพติดแล้วนั้น ความสามารถหรือประสบการณ์ในการ กลั่นกรองข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดก็มีผลให้แต่ละบุคคลเข้าไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ

ดังนั้นระดับการศึกษาหรือความรู้ความเข้าใจมีส่วนในการใช้ยาเสพติด เนื่องมาจาก ความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับสรรพคุณหรือคุณสมบัติยาเสพติดที่ผิดๆ เช่น การเข้าใจในสรรพคุณ ของยาเสพติดในการเสริมสมรรถภาพในการทำงานหรือกิจกรรมมากกว่าผลข้างเคียงหรือฤทธิ์ของ ยาเสพติดประเภทนี้ต่อร่างกายผู้เสพ ซึ่งในทางกลับกันถ้าได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องถึงวิธีการใช้ และปริมาณที่เหมาะสมก็จะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้ เช่น ยาเสพติดประเภท 5 ที่สามารถ สกัดเพื่อใช้เป็น ยาสมุนไพรใช้ในการบำบัดรักษา ทำให้ยาเสพติดประเภทนี้ได้รับความนิยมใน กลุ่มคนมากขึ้น ดังข่าวที่มีการเผยแพร่เกี่ยวกับกัญชาและพืชกระท่อม ในปัจจุบันและมีการแก้ไข พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ฉบับที่ 7 ในการให้แพทย์หรือนักวิจัยสามารถมียาเสพติด ประเภท 5 นี้ไว้ในครอบครองได้ เพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์และศึกษาวิจัย (อรพรรณณ แซ่ เอี้ยว, 2561)

4.4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์อาชีพของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์อาชีพกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
4.อาชีพ	-ไม่ได้ประกอบอาชีพ (73 คน)	32	5.0	0.343 (0.211 - 0.557)	41	13.2	2.916 (1.797 - 4.73)	< 0.01*
	-รับจ้าง (766 คน)	547	84.7	2.321 (1.679 - 3.21)	219	70.4	0.431 (0.312 - 0.596)	< 0.01*
	-เกษตรกร (22 คน)	6	0.9	0.173 (0.067 - 0.448)	16	5.1	5.766 (2.233 - 14.89)	< 0.01*
	-ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (79 คน)	48	7.4	0.725 (0.452 - 1.165)	31	10.0	1.379 (0.859 - 2.213)	0.18
	-ข้าราชการ/พนักงาน (17 คน)	13	2.0	1.577 (0.51 - 4.877)	4	1.3	0.634 (0.205 - 1.961)	0.43

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ของอาชีพของผู้ต้องหา คดียาเสพติด พบว่ากลุ่มผู้ต้องหา คดียาเสพติดที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง และเกษตรกร มีความสัมพันธ์กับการก่อคดียาเสพติดต่อกลุ่มอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยค่า odds ของการกระทำความผิดในฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดเปรียบเทียบกับการเสพยาเสพติด ในกลุ่มผู้ต้องหา คดียาเสพติดที่ไม่ได้ประกอบอาชีพเป็น 2.91 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหา คดียาเสพติดที่มีการประกอบอาชีพ ($OR = 2.916$, $95\%CI = 1.797 - 4.73$) ในขณะที่ค่า odds ของการก่อคดียาเสพติดในข้อหาเสพยาเสพติดเปรียบเทียบกับข้อหาครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติดในผู้ต้องหา คดียาเสพติดที่มีอาชีพรับจ้าง เป็น 2.31 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหา คดียาเสพติดในอาชีพอื่น ๆ ($OR = 2.312$, $95\%CI = 1.679 - 3.21$) โดยวัยทำงานส่วนใหญ่เหตุผลในการจำหน่ายยาเสพติดมักมีสาเหตุมาจากรายได้ที่ไม่เพียงพอและการจำหน่ายยาเสพติดได้รายได้ดี มีความต้องการสูง และได้รับข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิดๆ เช่น ยาเสพติดจะช่วยเพิ่มสมรรถภาพในการทำงาน ช่วยผ่อนคลายจากความเครียด และความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ซึ่งการเข้าใจข้อมูลดังกล่าวที่ผิดๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคม เหล่าบุตรสา(2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหา คดียาเสพติด ประเภท 1 (ยาบ้า) พบว่าปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหรือรายได้ของแต่ละบุคคลก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้คนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น การว่างงาน ค่าครองชีพสูงขึ้น รายได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ความกดดันของสังคมที่ไม่ให้โอกาสในการทำงานเพื่อสร้างรายได้หาเลี้ยงชีพ

4.4.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์รายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 15 แสดงความสัมพันธ์รายได้ต่อวันกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
5.รายได้ต่อวัน	-ไม่มีรายได้ (393 คน)	245	37.9	0.673 (0.513 - 0.885)	148	47.6	1.486 (1.131 - 1.953)	< 0.01*
	-น้อยกว่า 300 บาท (452 คน)	317	49.1	1.256 (0.957 - 1.649)	135	43.4	0.796 (0.606 - 1.045)	0.10
	-มากกว่า 300 บาท (112 คน)	84	13.0	1.512 (0.963 - 2.373)	28	9.0	0.662 (0.421 - 1.039)	0.07

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ของรายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคดียาเสพติด พบว่ากลุ่มที่ไม่มีรายได้ มีความสัมพันธ์กับการก่อคดียาเสพติดต่อกลุ่มรายได้อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05) และพบว่ามีเพียงผู้ต้องหาคดี ยาเสพติดที่ไม่มีรายได้ต่อวันเท่านั้น ที่มีค่า odds ของการกระทำความผิดในฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด เปรียบเทียบกับการกระทำความผิดในฐานเสพยาเสพติด เป็น 1.49 เท่า ของค่าดังกล่าวในผู้ต้องหาที่มีรายได้ (OR = 1.486, 95%CI = 1.131 – 1.953) จากผลการศึกษาและการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องหาคดียาเสพติดนั้น พบว่ารายได้หรือสถานะทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลหรือครอบครัว มีผลต่อการที่บุคคลจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อหารายได้จาก การค้ายาเสพติดมาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว เช่นเดียวกับงานวิจัยของ คม เหล่าบุตรสา (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) พบว่าปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหรือรายได้ของแต่ละบุคคลก็เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันให้คนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การใช้ยาเสพติดโดยกลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อยมักจะมีโอกาสการใช้ยาเสพติดมากกว่าผู้ที่มีรายได้เยอะอยู่แล้ว อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัวได้

4.4.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์สถานภาพการสมรสของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์สถานภาพการสมรสกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
6.สถานภาพการสมรส	-โสด (704 คน)	483	74.8	1.207 (0.892 - 1.633)	221	71.1	0.829 (0.612 - 1.122)	0.22
	-สมรส (253 คน)	163	25.2	0.829 (0.612 - 1.122)	90	28.9	1.207 (0.892 - 1.633)	0.22

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ต่อสถานภาพการสมรสของผู้ต้องหา พบว่าจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดมีการก่อคดียาเสพติดในแต่ละฐานความผิดของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีสถานภาพการสมรส โสดและสมรส แม้ว่าจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ได้ไม่นัยสำคัญทางสถิติ (p-value > 0.05)

4.4.7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์การมีประวัติการก่อคดียาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์การมีประวัติการก่อคดียาเสพติดกับฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตัวแปร		เสพยาเสพติด (n=646 คน)			ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด (n=311 คน)			p-value
		จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	จำนวน	ร้อยละ	OR (95%CI)	
7.ประวัติคดียาเสพติด	-มี (547 คน)	377	58.4	1.162 (0.885 - 1.527)	170	54.7	0.86 (0.655 - 1.13)	0.28
	-ไม่มี (410 คน)	269	41.6	0.86 (0.655 - 1.13)	141	45.3	1.162 (0.885 - 1.527)	0.28

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาจากค่า 95% ช่วงความเชื่อมั่นของ Odds ratio ในฐานความผิดเสพยาเสพติด ครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด ต่อประวัติการก่อคดียาเสพติดของผู้ต้องหา แม้ว่าจะมีจำนวนผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีการก่อคดียาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีประวัติการก่อคดียาเสพติดและไม่มีประวัติการก่อคดียาเสพติดนั้น มีความแตกต่างกัน แต่ก็ได้ไม่นัยสำคัญทางสถิติ (p-value > 0.05) และหากพิจารณาประวัติการถูกจับกุมในคดียาเสพติดแล้วพบว่าจำนวนผู้ต้องหามากกว่าครึ่งมีการกลับมากระทำผิดฐานยาเสพติดอีก (547 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยง

ของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยาเสพติด พบว่าปัจจัยด้านบุคคล คือปัจจัยหลักที่ทำให้มีการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำผิด และข้อมูลเชิงคดีของคดียาเสพติดให้โทษ รวมทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่ถูกจับกุมในพื้นที่รับผิดชอบ สภ.บ้านโป่ง ว่าปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการก่อคดียาเสพติดของผู้ต้องหาหรือไม่

งานวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงพื้นที่ของผู้ต้องหาที่กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยวิเคราะห์จากท้องที่ที่ผู้ต้องหาถูกจับกุมต่อความหนาแน่นของประชากร ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยของ ชอร์และแมคเคย์ (Shaw & McKay, 1942) พบว่าการกระทำผิดกฎหมายมักจะมีจำนวนมากในย่านที่มีชุมชนแออัด และย่านธุรกิจที่มีการค้า โดยเฉพาะบริเวณที่มีการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ในส่วนการศึกษาปัจจัยลักษณะเชิงประชากรของผู้ต้องหา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อวัน สถานภาพการสมรส และประวัติคดียาเสพติด นั้น จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “Differential Association and Substance Use: Assessing The Roles of Discriminant Validity, Socialization, and Selection in Traditional Empirical Tests” ได้อธิบายถึงการตัดสินใจใช้สารเสพติดของเยาวชนในอเมริกานั้น เป็นการรับรู้ส่วนบุคคล (Cesar, 2012: 73-96) และเช่นเดียวกับทฤษฎีควบคุมตนเอง (Self – Control) ที่ได้อธิบายถึงรูปแบบของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในอิหร่าน พบว่าทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างและทฤษฎีควบคุมตนเอง มีผลอย่างมีนัยสำคัญโดยตรงต่อการตัดสินใจในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในขณะที่ความผูกพัน การมีส่วนร่วม และความเชื่อนั้น มีผลโดยอ้อม เป็นเพียงตัวกระตุ้นให้กระทำผิดเท่านั้น ซึ่งการกระทำผิดนั้นจะขึ้นอยู่กับความคิดของตัวเองในการตัดสินใจ (Aliverdinia & Pridemore, 2007: 27-44)

จากการศึกษาพบว่า “ความหนาแน่นของประชากรมีความสัมพันธ์กับความหนาแน่นของจำนวนคดียาเสพติด” โดยมีค่า pearson’s correlation (r) เท่ากับ 0.886 และ “ผู้ต้องหาที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอบ้านโป่ง” โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหากับฐานความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด พบว่าในการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น มีความสัมพันธ์กับตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ

รายได้ต่อวันของผู้ต้องหาคดียาเสพติด ในการกระทำความผิดฐานเสพยาเสพติด มีโอกาสที่จะพบมากในกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติด ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีอาชีพรับจ้าง ในขณะที่การกระทำความผิดฐานครอบครองหรือจำหน่ายยาเสพติด มีความเป็นไปได้ที่จะพบในกลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดที่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี โดยมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. อีกทั้งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้มีการประกอบอาชีพ และไม่มีรายได้เลี้ยงชีพตัวเอง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรเชิงประชากรในด้าน “อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อวัน” มีความสัมพันธ์ต่อการก่อคดียาเสพติด และโอกาสที่จะเกิดผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามลักษณะที่ได้กล่าวมาข้างต้น

จากผลการศึกษาในงานวิจัยนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรจะมีผลต่อความหนาแน่นของจำนวนคดียาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรไนย ศรีธรรมรงค์ (2559) และ ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม (2560) ที่ได้ศึกษาพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมโดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่ โดยพบว่าบริเวณที่มีการก่อเหตุอาชญากรรมสูงมักจะเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลางถึงสูง โดยเฉพาะในย่านใจกลางเมือง ซึ่งในขณะเดียวกันเมื่อศึกษาถึงข้อมูลเชิงประชากรของผู้ต้องหาคดียาเสพติดกับการก่อคดียาเสพติด พบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริลักษณ์ ปัญญา (2560) ได้ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการรักษาเสพติด พบว่าปัจจัยด้านบุคคล คือ ปัจจัยหลักที่ทำให้มีการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เช่นเดียวกับ กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ติลกวุฒิสิทธิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่าสถาบันการศึกษาและการให้การศึกษามีส่วนช่วยให้สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ ส่วนงานวิจัยของ คม เหล่าบุตรสา (2557) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) พบว่าผู้ต้องหาคดียาเสพติด ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี สถานภาพโสด และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา รวมไปถึงส่วนใหญ่จะมีการใช้ยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) โดยปัจจัยที่ได้กล่าวมานั้น มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการว่างงานไปจนถึงรายได้ของแรงงานในระบบ

จากปัจจัยดังกล่าวทำให้เกิดแนวทางการป้องกันยาเสพติดอย่างยั่งยืน โดยหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ต้องบูรณาการการปฏิบัติร่วมกันกับชุมชน โดยในการป้องกันปัญหาเสพติด ที่ยั่งยืนนั้น จะต้องเริ่มที่การให้ความรู้ ทัศนคติ ค่านิยม เกี่ยวกับยาเสพติด ที่ถูกต้อง มีการสร้าง งาน สร้างอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนอยู่ดีกินดี สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ โดยไม่ต้องไปค้ายาเสพติด โดยเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันจาก ยาเสพติดให้แก่ประชาชนตั้งแต่เด็ก หรือเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปราณี สูงแข็ง (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ คุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดสารเสพติด พบว่าครอบครัวและชุมชน สามารถป้องกันและ พัฒนาผู้ป่วยยาเสพติดให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ เช่นเดียวกับ งานวิจัยของ Mingju and other (2018) ได้พบว่าการควบคุมการแพร่กระจายของยาเสพติดนั้น ได้ผลดีกว่าการรักษาผู้ติด ยาเสพติด และงานวิจัยของ กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสีทธิ์ (2559) ได้พบว่าการ ป้องกันการแพร่ระบาดควรเริ่มจากสถาบันการศึกษา เนื่องจากวัยรุ่นหรือเยาวชน เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดสูง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของกรอบทิศทางและ เป้าหมายของแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ.2561 ตามประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ลงวันที่ 14 พ.ย.60 โดยลดปริมาณผู้เข้าสู่การกระทำ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็น การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด เชิงรุกในกลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และ กลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งมีการบูรณาการการแก้ไขปัญหาในระดับชุมชน เช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE และ โครงการครูตำรวจ D.A.R.E. (สำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวง ยุติธรรม, 2562) เมื่อวันที่ 31 พ.ย.2561 พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรม ในฐานะ ผอ.ศอ.ปส. เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมชี้แจงแผนปฏิบัติการ ป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติด ปี 2562 ณ โรงแรมรามาร์คเด้นส กรุงเทพมหานคร ได้มอบนโยบายรัฐบาลภายใต้การบริหารงานของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศเจตนารมณ์และกำหนดให้ปัญหาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ที่ต้องให้ ความสำคัญและเร่งดำเนินการจัดการกับปัญหา โดยได้สั่งการ “ให้ทุกหน่วยงานเร่งดำเนินการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มองปัญหาอย่างองค์รวมและดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นระบบ แยกแยะกลไกของปัญหาว่าส่วนใด คือ ต้นทางของปัญหา เช่น แหล่งที่มาของยาเสพติด กลาง ทางของปัญหา เช่น การเสพการติด การแพร่ระบาด และปลายทางของปัญหา คือ การป้องกัน

ประชาชนไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และเน้นย้ำต่อที่ประชุมว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญ” (กระทรวงยุติธรรม, 2562)

เมื่อทราบถึงปัจจัยที่จะนำไปสู่ปัญหาเสพติดแล้วนั้น กระบวนการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้นั้นจะต้องเริ่มที่การสร้างแนวทางหรือนโยบายการป้องกันปัญหาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน รวมไปถึงชุมชนและครอบครัว ให้มีความเข้าใจและสอดคล้องกันในการร่วมแก้ปัญหาหรือปัจจัยที่อาจจะนำไปสู่ปัญหาเสพติดได้อีก โดยการป้องกันปัญหาเสพติดที่ยั่งยืนตามผลการวิจัยนี้ คือ ให้ความสำคัญที่ตัวบุคคล โดยการให้การสร้างงาน สร้างอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้ อยู่ดีกินดี เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนตั้งแต่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญและจะเติบโตเป็นอนาคตของประเทศชาติ เมื่อประชาชนมีภูมิคุ้มกันยาเสพติดที่ดี ความต้องการยาเสพติด และปัญหาอันเกี่ยวเนื่องมาจากการใช้ยาเสพติดก็จะลดลงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ การแก้ไขปัญหาเสพติดที่ยั่งยืนนั้น ต้องเริ่มที่การลดความต้องการการใช้ยาเสพติดอันดับแรก ซึ่งเริ่มที่ตัวของคุณคนก่อน โดยครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ต้องมีการร่วมมือหรือบูรณาการกัน เพื่อเข้าไปให้ความรู้ ให้การสนับสนุน สอดส่องและดูแลอย่างใกล้ชิด มีการใช้มาตรการปราบปราม และป้องกันควบคู่กันไป โดยให้ความสำคัญที่การป้องกันเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาคได้ระยะยาว และควรมีการบันทึกหรือเก็บข้อมูลสถิติในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลมาประมวลผลและคาดการณ์แนวโน้มปัจจัยที่อาจนำไปสู่ปัญหาเสพติดที่อาจเกิดในอนาคต อีกทั้งยังสามารถหาแนวทางรับมือกับปัญหาเสพติดที่เกิดในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในหลายๆช่วงระยะเวลา หรือหลายๆปี เพื่อศึกษาแนวโน้มของคดียาเสพติด และมีการนำไปศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์กับคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนและสภาพสังคมในพื้นที่

รายการอ้างอิง

- Aliverdinia, A., & Pridemore, W. A. (2007). A first glimpse at narcotics offenders in an Islamic Republic: a test of an integrated model of drug involvement among a sample of men incarcerated for drug offenses in Iran. *International Criminal Justice Review*, 17/2007, 27-44.
- Brooks, W. D. (1971). *Speech Communication*. Dubuque: Iowa: WM.C. Brown Company Publishers.
- Cesar, J. R. (2012). Differential Association and Substance Use: Assessing The Roles of Discriminant Validity, Socialization, and Selection in Traditional Empirical Tests. *European Journal of Criminology*, 9(1), 73-96.
- Cynthia Lum. (2008). The geography of drug activity and Violence: Analyzing spatial relationships of non-homogenous crime event types. *Journal Substance Use & Misuse*, 43(2), 179-201.
- Elizabeth V.Aston. (2015). Are risk factors for drug use and offending similar during the teenage years? *International Journal of Drug Policy*, 26, 396-403.
- Janis, I. L., & Rife D. (1959). *Persuasibility and Emotional Disorder: Personallity and Persuasibility*. New Taren: Yale University Press.
- M., B., & Ruffner M. (1978). *Human Communication*. New York: Holt: Rinehart and Winston.
- Maple C. (1933). The Comparative Susceptibility of Three Age Levels to Suggestion of Group Versus Expert Opinion. *Journal of Social Psychology*(4), 176-187.
- McLean, e. a. (2004). forensic Medical Aspect of Male-on-Male Rape and Sexual Assault in Greater Manchester. *Med. Sic. Law*, 44, 545-561.
- Mingju, M., & other. (2018). Dynamics of synthetic drugs transmission model with psychological addicts and general incidence rate. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 491, 641-649.
- N.Messedia, & other. (2015). Profile of Tunisian Population of Drug Addicts. *European Psychiatry*, 30, 1092.

- Pettigrew, S., & other. (2017). Common and differential factors associated with abstinence and poly drug use among Australian adolescents. *International Journal of Drug Policy*, 50, 41-47.
- Shaw, C. R., & McKay, H. D. (1942). *Juvenile Delinquency and Urban Areas: A Study of Rates of Delinquents in Relation to Differential Characteristics of Local Communities in American Cities*. The University of Chicago Press, Chicago.
- กระทรวงยุติธรรม. (2562). รมว.ยธ. แจงแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามบำบัดรักษายาเสพติด ปี 62 สังกทุกส่วนเร่งแก้ปัญหายาเสพติด. เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.moj.go.th/view/23583>
- กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานจังหวัดราชบุรี. (2561). ข้อมูลทั่วไปจังหวัดราชบุรี. เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2561. เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchaburi.go.th/datass/ratchaburi.pdf>
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2549). สถิติสำหรับงานวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 2: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2541). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- กิตติวงศ์ สาสวด และปรีชา ดิลกวุฒิสวัสดิ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- คม เหล่าบุตรสา. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาในคดีเสพยาเสพติด ประเภท 1 (ยาบ้า) ในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรสำโรงเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ชาตรี ชีววัฒนานนท์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของเยาวชนจังหวัดพิษณุโลก. คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีรไฉย ศรีธรรมรงค์. (2559). การประเมินพื้นที่เสี่ยงการเกิดอาชญากรรมด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพื้นที่. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรปีการศึกษา.
- นราศักดิ์ ปานบุตร. (2554). การสร้างรั้วชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติด โดยความร่วมมือของ

- แกนน้ำในชุมชน บ้านบ่อแปดร้อย เทศบาลตำบลในเมือง อำเภอสุวรรณโคโลก จังหวัดสุโขทัย.
สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 6.
- ประมะ สตะเวทิน. (2553). การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะชัย ถิ่นไทยงาม. (2560). พื้นที่เสี่ยงของอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินในอำเภอเมือง จังหวัด
พิษณุโลก. ภาควิชาทรัพย์สินทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์
ทรัพย์สินทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฝ่ายยุทธศาสตร์และการพัฒนาจังหวัดราชบุรี. (2557). ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดราชบุรีใน
ระยะปี 2557-2560. จังหวัดราชบุรี.
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2554). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- พรระชมณต์ ศรีนวลนัด. (2561). トラบาปนิกโทษยาเสพติด. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจ
และสังคมศาสตร์(4/2561).
- พิมพ์ทิพย์ นฤมิตถยาน. (2546). มูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด คดียาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงศึกษา
เฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษมีนบุรี. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทระ เหล่ามีผล. (2558). ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยา
เสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดปทุมธานี. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครองสำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2542). คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน. เอกสาร
ประกอบการสอน หมวดการศึกษาทั่วไป วิชาบูรณาการ รหัสวิชา 999211.
- โมะเมน, ก., & มานพ คณะโต. (2559). การพัฒนามาตรวัดความรู้เท่าทันสารเสพติดของคนไทย.
วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 4(1).
- รอชีตะห์ มะสะแม. (2553). การใช้ยาเสพติดของผู้ติดสารเสพติดของศูนย์บำบัดรักษาเสพติด
จังหวัดปัตตานี. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ. (2552). ปัญหาเสพติด: มุมมองทางสังคมวิทยา. คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ศิริลักษณ์ ปัญญา. (2560). ศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำของผู้รับการบำบัดยา
เสพติดในศูนย์ฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การ

- ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 2.
ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2548). กลยุทธ์การตลาด การบริหารการตลาด และกรณีศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศิริศักดิ์ งามศิริ. (2552). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนใน
สังกัดเทศบาลตำบลแหลมฉบัง. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.). (2550). เอกสารโครงการปฏิบัติการ
รวมพลัง ไทยเทิดไท้องค์ภูมิพล เฉลิมฉลอง 80 พรรษา.
- ส่วนพัฒนาและประสานการป้องกันยาเสพติด. (2554). ความรู้พื้นฐานเพื่อการป้องกันยาเสพติดใน
เยาวชน: สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม.
- ส่วนวิเคราะห์ข่าวและเฝ้าระวัง สำนักงาน ปปส.ภาค 7. (2560). รายงานสถานการณ์ยาเสพติด ใน
พื้นที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 7 ปี 2558. สำนักงาน ปปส.ภาค 7.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2522). พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.
2522. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2545). พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 5. สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2554). รายงานการป้องกันและ
ปราบปราม ยาเสพติดในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยา
เสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2559). รายงานสถานการณ์ยาเสพติด.
สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2561). นโยบายการดำเนินงานป้องกัน
และแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2561. แผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2561). รวมกฎหมายยาเสพติด. เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม
2561. เข้าถึงได้จาก [https://www.oncb.go.th/Home/DocLib19/กฎหมายยาเสพติด
ที่มีการแก้ไข\(พ.ศ.2558-2560\).pdf](https://www.oncb.go.th/Home/DocLib19/กฎหมายยาเสพติดที่มีการแก้ไข(พ.ศ.2558-2560).pdf)
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี. (2559). ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดราชบุรี.
องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี.
- สุปราณี สูงแข็ง. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ผ่านการบำบัดในหน่วยบริการระดับปฐม

- ภูมิ ในจังหวัดอุดรธานี. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 25(2).
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อรพรรณ แซ่เอี้ยว. (2561). สถานการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหายาเสพติดอาเซียน : ประเทศไทย. ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- อรุณ จิรวัดน์กุล. (2559). Odd Ratio ของปัจจัยที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง. วารสารวิชาการสาธารณสุข , 25(2).

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสุทัศน์ ทองเงิน
วัน เดือน ปี เกิด	15 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลบ้านโป่ง จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขานิติวิทยาศาสตร์)
ที่อยู่ปัจจุบัน	38/1 หมู่ 10 ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.นครปฐม
ผลงานตีพิมพ์	ผลงานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประชากรของผู้กระทำความผิดและข้อมูลเชิงคดีของคดียาเสพติดให้โทษ ในอำเภอบ้านโป่ง ในปี พ.ศ. 2558 เผยแพร่ในวารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563)

